

PROGRAM ROZVOJA OBCE OSTROV

**Programovacie obdobie
2026 – 2032**

Spracovateľ :

OMNEA, s.r.o.

Grafické spracovanie :

OMNEA, s.r.o.

Konzultácie :

František Marcin, starosta obce

Dátum spracovania : december 2025 – marec 2026

Verzia : 3.0

Schválené obecným zastupiteľstvom uznesením č. dňa

© Obec Ostrov

Základné údaje o obci

Názov obce:	Ostrov
Okres:	Sobrance
Kraj:	Košický
Región:	Zemplín
Poloha (súradnice):	48°43'00"S 22°10'00"V
Nadmorská výška:	100 m n. m.
Rozloha katastra:	11,12 km ² (1 112 ha)
Počet obyvateľov:	306
Hustota obyvateľstva:	27,52 obyv./km ²
Prvá písomná zmienka:	1336
PSČ:	072 55 Porostov
ŠÚJ:	522856
EČV:	SO
Tel. predvol'ba:	+421-56
Starosta obce:	František Marcin
Adresa:	Ostrov 106
IČO:	00325562
Web:	www.ostrov-obec.sk
E-mail:	ocuostrov@gmail.com
Telefón:	+421 056 652 22 91 , +421 905 233 307

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Názov:	Program rozvoja obce Ostrov, Programovacie obdobie 2026 - 2031
Územné vymedzenie:	Košický kraj, okres Sobrance, obec Ostrov
Územný plán obce/VÚC schválený:	Áno
Dátum schválenia PRO:	
Dátum platnosti:	2026 - 2031
Verzia	3.0

Obsah

ÚVOD	7
Analytická časť.....	10
1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	16
1.1. História obce	16
1.2 Vymedzenie riešeného územia	18
1.3 Analýza demografie a ľudských zdrojov.....	21
1.3.1 Demografický vývoj obyvateľstva	21
1.3.2 Prírastok obyvateľov podľa pohlavia	23
1.3.3 Veková štruktúra obyvateľstva v obci	25
1.3.4 Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva obce	27
1.3.5 Bývanie	29
1.3.6 Zamestnanosť	30
1.4 Analýza sociálnej infraštruktúry.....	32
1.5 Ekonomická analýza.....	33
1.6 Analýza cestnej infraštruktúry.....	34
1.7 Technická infraštruktúra.....	35
1.8 Analýza životného prostredia.....	36
1.8.1 Geologický vývoj	36
1.8.2 Klimatické pomery	38
1.8.3 Hydrogeologické pomery	38
1.8.4 Pôdne pomery	38
1.8.5 Rastlinstvo a živočíšstvo	40
1.8.6 Ovzdušie	40
1.8.7 Odpad	41
1.8.8 Ochrana životného prostredia	42
1.8.9 Cestovný ruch	42
1.8.10 Hodnoty	42
1.8.11 Slovensko-Ukrajinská hranica	44
2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	45
2.1 Väzby na strategické ciele KSK.....	46
2.2 STEEP analýza vonkajšieho prostredia.....	48
2.3 Zhodnotenie súčasného stavu	49
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	52
3.1 Strategický cieľ obce.....	52
3.2 Stav projektovej pripravenosti obce.....	54
3.3 Zdroje financovania plnenia PRO 2026 - 2031	60
4 PROGRAMOVÁ ČASŤ	63
4.1 Projektové zámery.....	65
5 REALIZAČNÁ ČASŤ	83
5.1 Kontrola, monitoring a hodnotenie plnenia PRO	84
5.2 Vyhodnocovanie a spôsob modifikácie PRO	86

6 FINANČNÁ ČASŤ	89
7 ZÁVER.....	90
Zoznam tabuliek	91
Zoznam grafov	92
Zoznam formulárov	93
Zoznam obrázkov	94

Zoznam použitých skratiek

ČOV – Čistička odpadových vôd

EFRR – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

EÚ – európska únia

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy

KF – Kohézny fond

KSK – Košický samosprávny kraj

MAS – Miestna akčná skupina

MDVRR SR - Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MH SR – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MPSVR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MŠ SR, MŠVVŠ SR - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MV SR - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MZ SR - Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

NSRR – Národný strategický a referenčný rámec

PHSR – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja

RO – Riadiaci orgán

SORO – Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom

ÚV SR – Úrad vlády Slovenskej republiky

VÚC – Vyšší územný celok

ÚVOD

Program rozvoja obce Ostrov na roky 2026 – 2031 (ďalej len ako „PRO“) je strednodobý strategický programový dokument pre trvalo udržateľný rozvoj obce vychádzajúci z analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ostrov, ktorý zohľadňuje strategické ciele a priority rozvoja obce. Je hlavným strategickým dokumentom obce a určuje jej koncepcný a systematický rozvoj v horizonte spravidla 5-10 rokov. Dosiahnutie strategického cieľa PRO presahuje hranice jedného volebného obdobia. Program rozvoja obce je komplexným dokumentom analyzujúcim otázky rozvoja štruktúr zo sociálnych, ekonomických a ďalších aspektov. Oproti ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni má strategickú funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch, program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Program rozvoja obce Ostrov bol spracovaný v zmysle zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý definuje program rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program rozvoja obce vychádza z predošlého programu rozvoja obce a z existujúcich súčasných potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov a ďalších subjektov v obci Ostrov. Program je zameraný na podporu regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu oblasť pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce.

V prípravnej fáze boli identifikované slabé a silné stránky územia a definovaný rozvojový potenciál územia obce. Pri spracovaní strategického programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v Politike súdržnosti EÚ 2021-2027, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR a legislatívny balík k fondom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027. PRO je zameraný na podporu regionálneho rozvoja na miestnej úrovni. Pri jeho vypracovaní sa uplatňuje princíp partnerstva, čo znamená spoluprácu s príslušnými najdôležitejšími socioekonomickými partnermi v regióne.

Program rozvoja obce schvaľuje obecné zastupiteľstvo, ktoré bude zároveň aj realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu. Program rozvoja obce je programom všetkých jeho občanov a bude napomáhať k všestrannému rozvoju obce nezávisle na prípadných politických zmenách v samospráve.

Analytická časť dokumentu obsahuje popis obce s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými socioekonomickými charakteristikami, ktoré charakterizujú dynamiku sociálneho a ekonomického rozvoja obce vrátane analýzy rozvojového potenciálu, ktorá v rámci

globálnych a špecifických cieľov, ako aj silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození dáva súhrnný pohľad na reálnu situáciu obce a jej rozvojové možnosti.

Druhá časť dokumentu je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja. Globálne ciele sú rozpracované do špecifických cieľov, ktoré majú stabilizačný alebo rozvojový charakter. Stabilizačné ciele a súvisiace opatrenia sú zamerané na riešenie súčasného stavu v jednotlivých oblastiach na podporu dlhodobého rozvoja do roku 2031.

Impulzy pre spracovanie nového dokumentu

Príprava strategického dokumentu vyplýva primárne z ukončenia platnosti predchádzajúceho strategického dokumentu rozvoja obce do roku 2025 a súčasne z legislatívnych dôvodov, nových výziev, výstupov monitorovania existujúceho Programu rozvoja obce a potreby spoločných riešení v rámci územnej spolupráce a dostupných zdrojov, a to najmä v kontexte nových prístupov k rozvoju územia a stratégie na lokálnej, národnej a nadnárodnej úrovni.

Hlavné impulzy pre spracovanie strategického dokumentu obce:

- koniec platnosti dokumentu Programu rozvoja obce;
- legislatívna povinnosť vyplývajúca zo zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja;
- potreba prehodnotenia priorít o strategických cieľov pre nové programové obdobie;
- zámer zlepšiť kvalitu života občanov a podmienky pre ekonomické aktivity v obci;
- nové možnosti čerpania nenávratných finančných príspevkov, dotácií, grantov
- potreba územnej spolupráce;
- zosúladenie so strategickými dokumentami na národnej a nadnárodnej úrovni;
- zosúladenie s Integrovanou územnou stratégiou Košického samosprávneho kraja a Akčným plánom najmenej rozvinutého okresu Sobrance
- nové vplyvy vonkajšieho prostredia;

Hlavné výzvy a problémy, na ktoré dokument reaguje

Nový strategický dokument bude reflektovať na nové vplyvy vonkajšieho a vnútorného prostredia a vzhľadom na to definovať problémy a priority rozvoja obce a to v oblastiach technickej infraštruktúry, energetickej efektívnosti budov v majetku obce, kvality života v obci, cestovného ruchu, komunitného života v obci. Dokument bude reagovať na možnosti nového programového obdobia regionálnej politiky Európskej únie a nových rozvojových priorít Európskej únie s prepojením na národné priority implementácie Agendy 2030, ako aj na územné integrované stratégie ako výsledok územnej spolupráce.

Je spracovaný ako otvorený dokument, ktorý môže byť podľa potreby priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť

Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, vychádza z aktuálneho stavu a potenciálu obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce. Jej súčasťou je vnútorná a vonkajšia analýza s ohľadom na identifikáciu a analýzu problémov a ich príčin s prípadným zdôvodnením. Analýza a jej zhrnutie je spracovaná v štandardnej štruktúre metódy SWOT.

Východiskové dokumenty PRO:

1. Na miestnej úrovni:

- ✓ *predchádzajúci Program rozvoja obce*
- ✓ *územný plán obce*
- ✓ *Komunitný plán sociálnych služieb obce*
- ✓ *viacročný rozpočet*

2. Na regionálnej úrovni:

- ✓ *Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja*
- ✓ *Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ - programový dokument SR pre programové obdobie 2021 – 2027, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.*
- ✓ *Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja KSK 2023 – 2027*
- ✓ *Integrovaná územná stratégia Košického kraja 2022 – 2030*
- ✓ *Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja*
- ✓ *Adaptačná stratégia na dôsledky zmeny klímy v Košickom kraji 2020*
- ✓ *Plán udržateľnej mobility Košického samosprávneho kraja*
- ✓ *Program odpadového hospodárstva Košického samosprávneho kraja 2021 – 2025*
- ✓ *Koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030)*
- ✓ *Stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky Košického kraja 2022-2027-2030*
- ✓ *Plán rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sobrance v znení dodatkov*
- ✓ *Stratégia CLLD MAS Zemplín pod Vihorlatom*
- ✓ *Územný plán KSK*

3. Na národnej úrovni:

- ✓ *Koncepcia územného rozvoja Slovenska v znení KURS 2011*
- ✓ *Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR*
- ✓ *Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030*
- ✓ *Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2030*
- ✓ *Národné priority implementácie Agendy 2030*
- ✓ *Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035*

- ✓ *Vízia a stratégia rozvoja SR 2030*
- ✓ *Partnerská dohoda 2021 – 2027*
- ✓ *Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018-2030*
- ✓ *Plán obnovy a odolnosti SR*
- ✓ *Operačný program Slovensko 2021 - 2027 (prostredníctvom IÚS – Integračnej územnej stratégie)*
- ✓ *Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050*
- ✓ *Envirostratégia 2030*
- ✓ *Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy*
- ✓ *Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021– 2025*
- ✓ *Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030*
- ✓ *Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030*

4. Na nadnárodnej úrovni:

- ✓ **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR** - zámerom bolo predstaviť pohľad Európskej komisie na identifikáciu hlavných rozvojových potrieb a výber tematických cieľov a priorít, ktoré by mali byť financované v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Každý členský štát EÚ na základe schválenej legislatívy EÚ predloží Európskej komisii návrh Partnerskej dohody a taktiež aj operačné programy. V prípade Slovenska pôjde v rámci fondov politiky súdržnosti o Operačný program Slovensko. Prostredníctvom tohto programu sa budú môcť čerpať finančné prostriedky z fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027 vo výške 12,8 mld. EUR v rámci 5 cieľov politiky súdržnosti:

CP1: Inteligentnejšia Európa,

CP2: Zelenšia Európa,

CP3: Prepojenejšia Európa,

CP4: Sociálnejšia Európa,

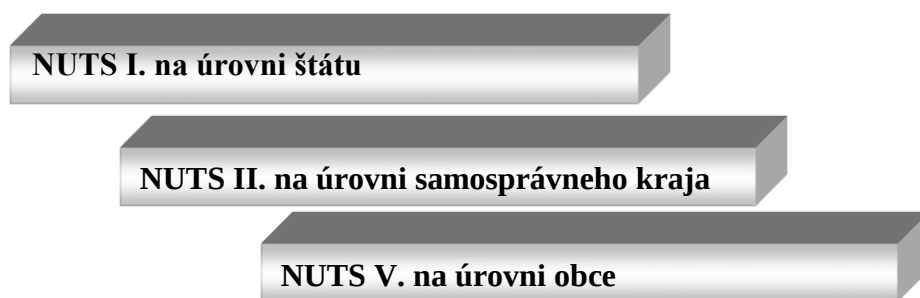
CP5: Európa bližšie k občanom

- ✓ *Zmluva o fungovaní Európskej únie*
- ✓ *Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027*
- ✓ *Horizont Európa (2021 – 2027)*
- ✓ *Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2021 – 2027*
- ✓ *Partnerská dohoda SR určujúca stratégiu , priority a podmienky SR na využívanie fondov Európskej únie. Predstavuje základný národný dokument zastrešujúci všetky operačné programy SR pre aktuálne programovacie obdobie. Tento významný strategický dokument je základnou podmienkou pre využitie finančných prostriedkov z fondov EÚ v rokoch 2021 – 2027*
- ✓ *Stratégia Európskej únie 2030*
- ✓ *Spoločný strategický rámec EK*
- ✓ *LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)*
- ✓ **CENTROPE:**
 - Správa o regionálnom rozvoji
 - Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT)

- Stratégia ľudského kapitálu
- Stratégia v oblasti vedomostného regiónu
- Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2030
- Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu rozvoja obce Ostrov nasledovné strategické dokumenty:

Obce boli zadelené do nasledovných 5 kategórií - pólov rastu:

- *inovačné póly rastu,*
- *kohézne póly rastu v záujmovom území inovačných pólov rastu,*
- *kohézne póly rastu mimo záujmového územia inovačných pólov rastu,*
- *obce, ktoré nie sú pólmi rastu ležiace v záujmovom území inovačných pólov rastu,*
- *obce, ktoré nie sú pólmi rastu mimo záujmových území.*

Obec Ostrov bola zaradená v súhrnom prehľade štruktúry sídiel v kraji Košice medzi obce, ktoré nie sú pólmi rastu, mimo záujmových území.

Je spracovaný na úrovni LAU 2 na základe zadania aktualizácie Programu rozvoja obce Ostrov. V súčasnosti je obec Ostrov svojimi aktivitami napojená na **Mikroregión Dobrá voda**, spoločne s obcami Fekišovce, Veľké Revištia, Nižná Rybnica, Blatné Revištia, Blatná Polianka, Bunkovce, Svätuš, Kristy, Porostov a zároveň na Miestnu akčnú skupinu Zemplín pod Vihorlatom.

Formulár č. Ú 1 – Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Ostrov, programovacie obdobie 2026 – 2031
Riadenie procesu spracovania	Pracovná skupina: ➤ Externý spracovateľ ➤ pracovníčka obce ➤ starosta obce (spolupráca, konzultácie) ➤ poslanci obecného zastupiteľstva
Obdobie spracovania	12/2025 – 03/2026
Financovanie spracovania	Náklady na spracovanie boli financované z rozpočtu obce

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 2 – Harmonogram spracovania PRO

Termín	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Úvod	x											
Analytická časť	x	x										
Strategická časť		x	x	x								
Programová časť				x	x							
Realizačná časť				x	x							
Finančná časť					x	x						
Záver						x						

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Tab.č.1 Ex-post hodnotenie predchádzajúcich programov rozvoja obce

Č.	Názov projektu	Roky realizácie	Objem finančných prostriedkov	Z dotácií
1.	Rekonštrukcia a prestavba interiéru Kultúrneho domu	2007-2013	235 000 €	Program rozvoja vidieka a rozpočtu obce
2.	Vodovod	2000 - 2015	300 000 €	Envirofond
3.	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia	2014-2015	36 380,25 €	SEIA
4.	Prekrytie a modernizácia schodiska pred Domom smútku	2016	9 300 €	MF SR a rozpočet obce
5.	Rekonštrukcia verejného rozhlasu	2017	4 800 €	MF SR
6.	Parkovisko Dom kultúry	2017	23 000 €	MF SR (9 000) a rozpočet obce
7.	Vyasfaltovanie ulice Poľnej	2018	22 000 €	ÚV SR
8.	Vyasfaltovanie ulice Cintorínskej	2017	21 000 €	z rozpočtu obce
9.	Ostrov - obecná kanalizácia	2017 - 2018	72 400 €	Envirofond
10.	Zvýšenie ochrany občanov, pozemkov, majetku pred povodňami	2021	11 000 €	MIRRI SR
11.	Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci Ostrov	2021	14 808,19 €	Miestna akčná skupina Zemplín pod Vihorlatom, o.z.
12.	Ochrana územia formou zeleného rigolu – II. etapa	2023	39 580,93 €	MIRRI SR
13.	„Výstavba oddychového altánku so zariadením, stavebné práce na budove č. 106 a úprava jej okolia s obnovou detského ihriska	2024	20 000 €	MF SR
14.	Financovanie Ostrov - obecná kanalizácia	2025	860 999,36 €	Envirofond
15.	Financovanie Rozvoj odpadového hospodárstva obce Ostrov	2025	14 834 €	Envirofond

Zdroj: vlastné spracovanie, údaje z OcÚ

Formulár č. Ú 8 – Štruktúra dokumentu

Obsah PRO je legislatívne vymedzený zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

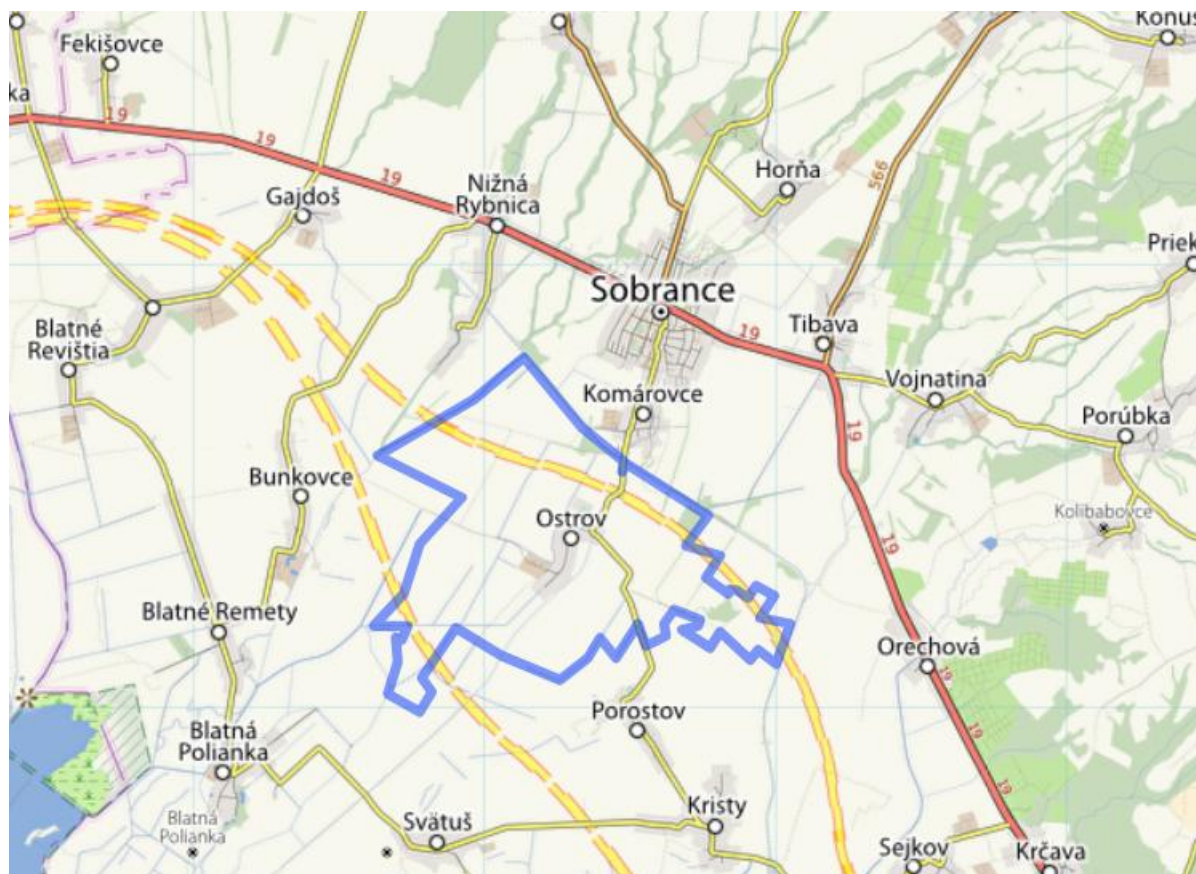
Štruktúra dokumentu:

Úvod	Zdôvodnenie zámeru spracovania PRO
Analytická časť	Harmonogram spracovania PRO Východiskové koncepčné dokumenty spracovania PRO Hodnotenie predchádzajúceho PRO Analýza vnútorného prostredia Analýza externého prostredia Zhodnotenie súčasného stavu územia
Strategická časť	Vízia rozvoja územia Strategický cieľ
Programová časť	Opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám
Realizačná časť	Východiská a popis realizácie jednotlivých opatrení Systém monitorovania a hodnotenia
Finančná časť	Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov
Záverečná časť	Schválenie a zverejnenie PRO

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Obr. 1: Mapa obce

Zdroj: <https://www.mapaobce.sk/obec/ostrov-so>

1.1. História obce

Na základe nálezov (úštepové škrabadlo z obsidiánu) bola obec Ostrov zaradená medzi lokality z doby kamennej. O ďalšom vývoji osídlenia v ostrovskom chotári chýbajú archeologické, či písomné doklady, ale predpokladá sa, že samotná dedina vznikla v rozmedzí 11._14. storočia.

V roku 1336 pri delení majetku šľachticov z Michaloviec vznikla správa o dvoch ostrovských poliach (campus Kethwzturow). Priama správa o obci (Oztrow) pochádza z latinskej listiny z 24.augusta roku 1418, ktorú vydal panovník Žigmund Luxemburský. V listine je uvedené, že spolu s ďalšími majetkami od nepamäti patrí predkom priora Alberta z Michaloviec a jeho bratov. Do začiatku 15. Storočia sa na majetkoch šľachticov z Michaloviec vyvinuli tri panstvá michalovské, jasenovské a tibavské, kde patrili Ostrov a ďalšie dediny.

V roku 1427 mala obec Ostrov najmenej dvadsaťtri obývaných domov. Koncom 16. Storočia tu stálo už len pätnásť obývaných domov. V obci býval richtár a poddanské obyvateľstvo. Richtár okrem správy obce mal na starosti odvádzanie daní.

Na vznik názvu obce existujú rozličné názory. Podľa prvého pomenovania Ostrova súvisí s obrannými opatreniami, podľa druhého názov sa vzťahoval ako chotárne pomenovanie pozemkov medzi ramenami miestneho potoka a následne na tamojšie sídlisko.

Ostrov administratívne patril do Užskej stolice. Centrom stolice bol Užhorod. O pomeroch v 18. stor. informujú dva rukopisy o Užskej stolici. Prvý napísal Adam Horváth, šľachtic z Pavloviec nad Uhom. „Obec je v lesoch a má len troch či štyroch obyvateľov. Veľmi často ju zaplavujú vody stekajúce z hôr, čo je nešťastím pre obec. Má viac lúk. Patrí viacerým zemepánom.” Druhý rukopis je od Mateja Bela. „Ostrov je obkľúčený lesmi a leží blízko pri rieke Horný a často je zamorovaný záplavami.”

V rokoch 1772-1774 v čase tereziánskej urbánskej regulácie, na šiestich hektároch urbánskej pôdy hospodárili príslušníci štyroch sedliackých rodín. V 18.stor. sa na území habsburskej monarchie uskutočnilo prvé vojenské mapovanie. Na mape je dedina označená ako „Osztró”. V tom čase bola obklopená lesmi. V roku 1828 tu v dvadsiatich siedmich domoch bývalo 290 obyvateľov, no v roku 1900 už bývalo v dedine 40 rodín a 381 obyvateľov. Z celkového počtu 75 domov bolo 53 postavených z dreva, 4 z kameňa alebo tehly, 18 z kombinovaného materiálu. Väčšina obyvateľstva sa živila poľnohospodárstvom, niektorý remeslom a bol tu aj jeden učiteľ. V druhej polovici 19. stor. tu vznikla ľudová škola, kde sa žiaci učili hlavne čítať, písať, počítať a náboženstvo. V roku 1904 sa v nej vzdelávalo 30 chlapcov a 28 dievčat.

V rokoch 1907-1910 bol vybudovaný neogotický filiálny kostol zasvätený Nanebovstúpeniu pána. Vybudovali ho na pozemku zakúpenom od statkára Csuha zo Sobraniec. 5. Mája 1910 bol kostol slávnostne posvätený.

V roku 1920 bol z Užskej župy vyňatý sobranecký okres, kde patril aj Ostrov, a pripojili ho k Zemplínskej župe so sídlom v Michalovciach. V roku 1921 sa uskutočnilo prvé oficiálne sčítanie obyvateľstva v ČSR. V Ostrove, s rozlohou chotára 601 ha, bývalo v osemdesiatich domoch 441 obyvateľov (237 žien, 204 mužov).

Národnosti: československá 338, rusínska 98, maďarská 3, iná 1, cudzinci 1

Náboženstvo: rímskokatolícke 234, gréckokatolícke 174, kalvíni 27, izraelitské 6

V roku 1926 a 1927 vznikli v obci dva veľké požiare, ktoré postihli niekoľko objektov. Škodou odhadli na 52 000 korún. Preto medzi priority na rok 1927 patrilo aj zakúpenie hasičského výstroja. Okrem toho zriadenie kovárskej dielne a zriadenie obecnej školy. Celková rozpočtová potreba obce na rok predstavovala takmer 10 000 korún.

V roku 1939 po vzniku Slovenského štátu obsadila maďarská armáda veľkú časť južného a východného Slovenska a Maďarsko získalo 41 obcí Sobraneckého okresu medzi ktorými bola aj obec Ostrov. Počas druhej svetovej vojny bol poškodený ostrovský filiálny kostol. Dňa 23. Novembra 1944 bola obec oslobodená vojakmi Červenej armády.

V roku 1947 bol pracoval v obci ochotnícky divadelný krúžok. V roku 1956 dňa 8. septembra v obci zasvietila prvýkrát elektrická žiarovka. V roku 1961 bola otvorená nová predajňa potravín a zriadená materská škola.

V roku 1970 sa uskutočnilo sčítanie ľuďí. Obec mala 421 obyvateľov, z toho 89 dôchodcov. V tomto roku 11. augusta navštívil obec prezident republiky Ludvík Svoboda.

V roku 1985 bola urobená nová cesta. V roku 1991 sa v obci začalo rekonštruovať elektrické vedenie. Obec mala 331 obyvateľov. O tri roky neskôr bol zavedený plyn. V roku 1996 sa začala oprava kostola a výstavba zakrístie. Celá obnova stala okolo 500 000 korún.

1.2 Vymedzenie riešeného územia

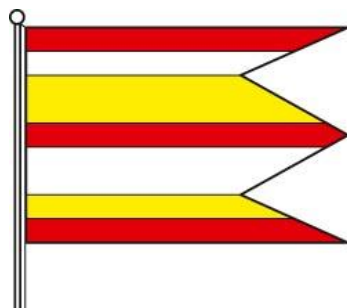
Obec leží v severovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny, presnejšie v podcelku Východoslovenská pahorkatina. Územie je súčasťou Sobranceckej roviny. Terén je prevažne rovinný až mierne zvlnený s nadmorskou výškou okolo 100 – 108 m n. m.. Širším územím preteká rieka Okna a jej prítoky, ktoré historicky formovali charakter krajiny. Ide o poľnohospodársku krajinu s prevahou ornej pôdy, typickú pre nížinné oblasti východného Slovenska, v širšom okolí ohraničenú pohorím Vihorlatské vrchy na severe.

Obec leží v tesnej blízkosti okresného mesta **Sobrance** (približne 2 – 3 km), ktoré predstavuje prirodzené administratívne, kultúrne a hospodárske centrum pre obyvateľov Ostrova.

Symboly obce

Symbolmi obce sú erb, vlajka a pečat'. Erb je vytvorený podľa zaužívaných heraldických pravidiel, jednotlivé súčasti erbu sú štandardizované a majú vlastnú terminológiu. Základnou plochou erbu je štít, kde sa umiestňujú znamenia erbu. Obec Ostrov má ako základnú farbu erbu červenú.

Obr. 2: Erb a vlajka obce Ostrov

Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/detail?id_nositel=2302

Blazón erbu:

V červenom štíte dvoma zlatými striebroplodými vavrínovými vetvičkami ovenčený, zlatou rukoväťou, záštitou a strieborným gombíkom opatrený strieborný meč, hore sprevádzaný dvoma zlatými sklonenými ostrohami so striebornými hviezdami.

Nový erb so zamestnaneckými motívmi, keďže podľa historických prameňov sa na území obce vyrábali ostrohy pre jazdcov a brúsili sa meče.

Signatúra HR SR: O-79/2006

Väzby obce

Hlavné väzby určuje blízkosť mesta Sobrance, mesta Michalovce a krajského mesta Košice. Ďalšou významnou väzbou je blízkosť hraníc s Ukrajinou. Tieto väzby územia v širších súvislostiach vytvárajú základné predpoklady a podmienky v ďalšom rozvoji obce.

Obec Ostrov patrí do Združenia obcí Mikroregiónu Dobrá voda. Mikroregión združuje 11 obcí - Úbrež, Fekišovce, Veľké Revištia, Nižná Rybnica, Blatné Revištia, Blatná Polianka, Bunkovce, Svätuš, Kristy, Ostrov, Porostov, ktoré sú prítiažlivé najmä svojou históriou, kultúrnymi pamiatkami a prírodnými krásami.

Tab. č.2: Mikroregión Dobrá voda

Presný názov organizácie (obchodný názov):	Mikroregión Dobrá voda - združenie obcí
Právna forma:	Záujmové združenie právnických osôb
Identifikačné číslo organizácie:	31313337
Sídlo:	Obecný úrad Ostrov 07255 Ostrov
Dátum založenia:	9.marca 2000
Poloha:	Okres Sobrance, región Zemplín, Košický kraj
Štatutárny zástupca:	Anna Jánošová

Zdroj: vlastné spracovanie

Prvotným cieľom mikroregiónu bolo spoločné zastupovanie záujmov obcí, vzájomná spolupráca a výmena skúseností v najširšom meradle.

V súčasnosti je hlavnou úlohou združenia koordinácia činností obcí i ostatných subjektov v regióne vo všetkých oblastiach regionálneho rozvoja, s cieľom skvalitniť životné podmienky obyvateľov tohto regiónu v zmysle trvalo udržateľného rozvoja.

Obec Ostrov je taktiež súčasťou **Miestnej akčnej skupiny Zemplín pod Vihorlatom, o.z.** so sídlom v Lekárovciach.

Tab. č.3 MAS – Občianske združenie Zemplín pod Vihorlatom

Presný názov organizácie	Miestna akčná skupina Zemplín pod Vihorlatom, o.z.
Právna forma:	Združenie (zväz, spolok, spoločnosť, klub ai.)
IČO:	42409179
Sídlo:	Lekárovce 502, 07254 Lekárovce
Dátum založenia:	12.06.2015
Štatutárny zástupca:	MVDr. Boleslav Lešo, PhD.
Subjekty v združení	Verejný sektor, podnikateľský sektor, občiansky sektor
➤ verejný sektor	Mesto Sobrance Obce (okres Sobrance) Baškovce, Beňatina, Bežovce, Blatná Polianka, Blatné Remety, Blatné Revišťa, Bunkovce, Fekišovce, Hlivišťa, Horňa, Husák, Choňkovce, Inovce, Jasenov, Jenkovce, Kolibabovce, Koňuš, Koromľa, Krčava, Kristy, Lekárovce, Nižná Rybnica, Nižné Nemecké, Orechová, Ostrov, Petrovce, Pinkovce, Podhorod', Porostov, Porúbka, Priekopa, Remetské Hámre, Ruská Bystrá, Ruskovce, Ruský Hrabovec, Sejkov, Svätuš, Tašul'a, Tibava, Úbrež, Veľké Revišťa, Vojnatina, Vyšná Rybnica, Vyšné Nemecké, Vyšné Remety, Záhor Obce (okres Michalovce) Jovsa, Kusín a Poruba pod Vihorlatom
➤ podnikateľský sektor	án Pavlák SHR; Ján Sidor SHR; Miroslav Šabak; Širo, s.r.o.; Marta Gejgušová; Plynroz, a.s. Sobrance; Blažej Jacko; Juraj Macík SHR; Roľnícke družstvo Koromľa; Anna Sabová; Anna Šabaková; Ján Čižmár; ŠEPI INVEST, s.r.o.; Erik Ted MAJOROŠ; Group JM s.r.o.; Poľnohospodárske družstvo Pinkovce; Poľnohospodárske družstvo Poruba pod Vihorlatom; SCORP TRADE s.r.o.; Unimex spol. s.r.o. Bežovce; Mestský bytový podnik Sobrance, s.r.o. ; PŠP s.r.o.; REVITAL PLUS s.r.o.; Fúra s.r.o.; Anna Hreňová SHR; VALTMAR, s.r.o.; Autoškola Martin Onder; Róbert Repka; LOGOS MEDIA s.r.o.; Martin Žeňuch; Urbárska spoločnosť obce PORUBA pod Vihorlatom, pozemkové spoločenstvo; VIANDS, s.r.o.; Urbárska spoločnosť Vyšné Remety, pozemkové spoločenstvo; Radoslav Hvozďák; SHR Zlatý klas; Matúš Mandela SHR; Majster Maliar s.r.o.; Mário Majoroš SHR; REALSTEEL, s.r.o.; Bohuš Zoľák, ZOLNOMETAL;
➤ občiansky sektor	TJ Vyšné Remety; Regionálna nemocnica Sobrance, n.o.; Volejbalový klub Slávia Sobrance; Gitarové múzeum, o.z.; Rímskokatolícka cirkev, farnosť Jenkovce, filiálka Husák; Poľovnícka spoločnosť Viničky v Koromli; Gréckokatolícka cirkev, farnosť Koromľa; ReSocia n.o.; TJ Družstevník

	Ruský Hrabovec; Boleslav Lešo; Rímskokatolícka Cirkev, farnosť Úbrež; Futbalový klub Tibava; Mestský futbalový klub Sobrance; Klub Dôchodcov a združenie občanov obce Ostrov; Tenisový klub Sobrance; Občianske združenie NOVÁ ŠKOLA; Združenie pre rozvoj turizmu v mikroregióne Koromľa a okolie; Mestský hokejbalový klub Sobrance; Technické služby mesta Sobrance; Materská škola Gagarinova, Sobrance; Detské dopravné ihrisko Sobrance, n.o.; DOSOS, n.o.; Pre LOGOS, o.z.; Tibavská hradná cesta; HC Sobrance – Hokejový klub; O.z. Na čiare; Gréckokatolícka cirkev, farnosť Sobrance; Villa Szobránc o.z.; Martin Hrunka; ZPS Markétka, n.o.; Občianske združenie Sobrančan;
--	--

Zdroj: vlastné spracovanie - <http://maszpv.sk/clenovia-mas/>

Miestna akčná skupina Zemplín pod Vihorlatom, o.z. je verejno-súkromné partnerstvo fyzických a právnických osôb, založené za účelom vypracovania a vykonávania stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou. Cieľom MAS Zemplín pod Vihorlatom, o.z. je podpora trvalo udržateľného rozvoja celého územia, predovšetkým však aktivít realizovaných v prospech obcí, neziskových organizácií, malých a stredných podnikateľov a iných subjektov a občanov pôsobiacich v danom území s ohľadom na ochranu prírody a krajiny. Územie tvorí 47 obcí okresu Sobrance a 3 obce okresu Michalovce s celkovou rozlohou 586,90 km² a počtom 24 536 obyvateľov. Územie sa nachádza v severovýchodnej časti Košického samosprávneho kraja. MAS Zemplín pod Vihorlatom, o.z. má Poľnohospodárskou platobnou agentúrou schválenú Stratégiu miestneho rozvoja vedeného komunitou, udelený štatút miestnej akčnej skupiny (MAS) a stanovenú základnú finančnú alokáciu na implementáciu stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou (z EŠIF a ŠR SR) a zároveň stanovenú dodatočnú výkonnostnú alokáciu /zdroj: <http://maszpv.sk/zakladne-informacie/>

1.3 Analýza demografie a ľudských zdrojov

1.3.1 Demografický vývoj obyvateľstva

Pod obyvateľstvom rozumieme súhrn všetkých ľudí nachádzajúcich sa na určitom mieste v určitom okamihu, zisťovaný podľa rôznych hľadísk. Celkový počet obyvateľov v obci ovplyvňujú dva základné ukazovatele – **prirodzený prírastok/úbytok** ako rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých a potom **migračný prírastok/úbytok**, čo je rozdiel počtu prisťahovaných a vysťahovaných.

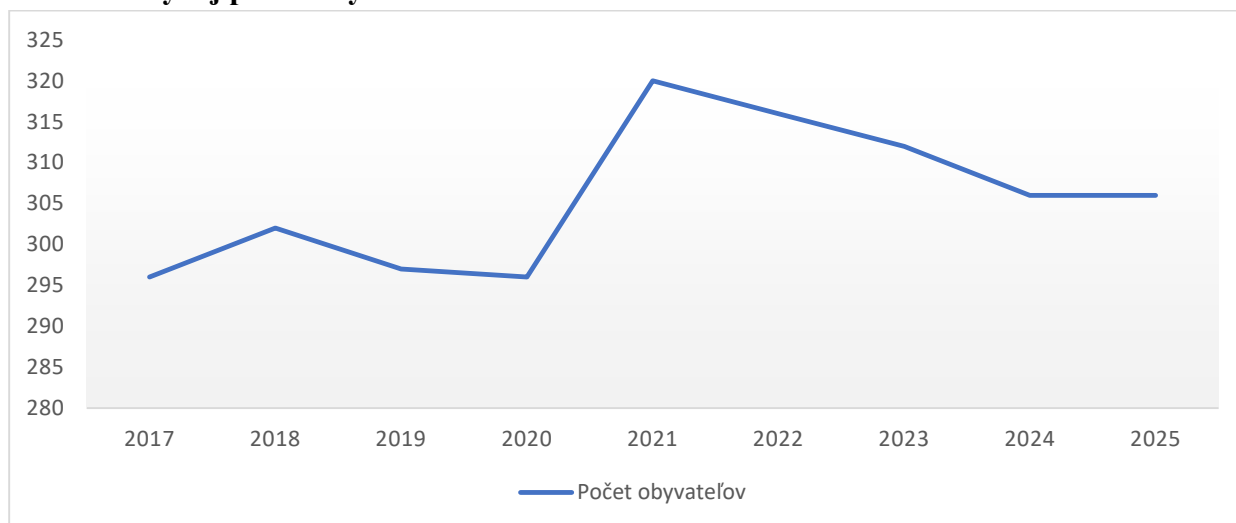
Tab. č.4: Počet obyvateľov za jednotlivé roky

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Počet obyv.	296	302	297	296	320	316	312	306	306

Zdroj: ŠÚ SR, https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7101rr/v_om7101rr_00_00_00_sk

Graf č.1: Vývoj počtu obyvateľov od roku 2017

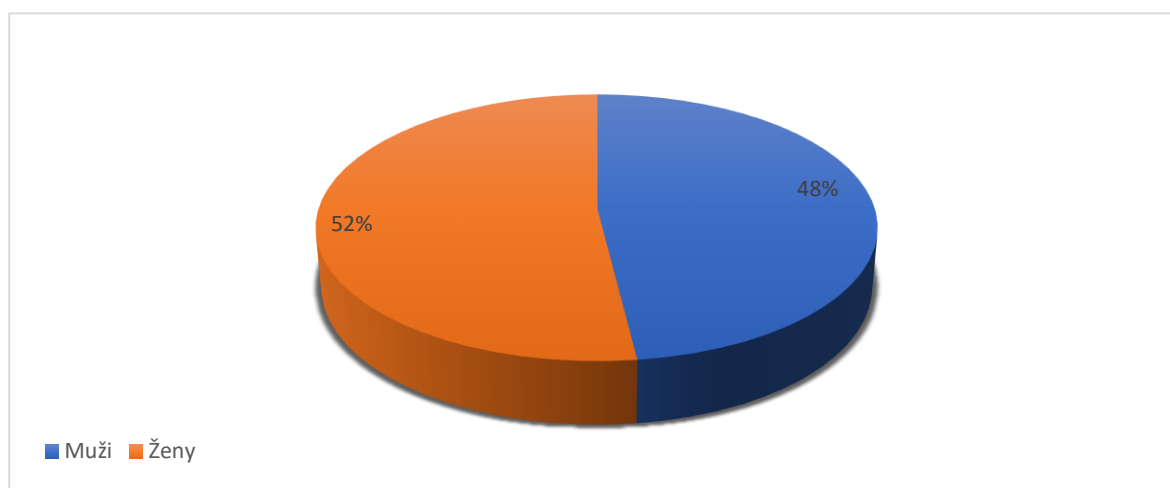
Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. č.5: Počet obyvateľov podľa pohlavia za jednotlivé roky

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Počet mužov	148	151	148	145	160	156	153	147	147
Počet žien	148	151	149	151	160	160	159	159	159
Spolu	296	302	297	296	320	316	312	306	306

Zdroj: ŠÚ SR, https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7101rr/v_om7101rr_00_00_00_sk

Graf č.2: Obyvateľstvo podľa pohlavia

Zdroj: vlastné spracovanie

Na celkovom počte obyvateľov je podiel žien a mužov pomerne vyrovnaný. Celkový demografický vývoj obyvateľstva v sebe reflektuje prirodzený a migračný vývoj obyvateľstva.

1.3.2 Prírastok obyvateľov podľa pohlavia

Tab.č. 6: Prehľad prírastku obyvateľov podľa pohlavia obce Ostrov

	2021	2022	2023	2024	2025
Živonarodení – ženy	1	1	1	3	1
Živonarodení – muži	3	0	1	0	3
Živonarodení – spolu	4	1	2	3	4
Zomretí - ženy	4	3	0	1	2
Zomretí - muži	5	2	1	2	4
Zomretí - spolu	9	5	1	3	6
Prirodzený prírastok obyv. - ženy	-3	-2	1	2	-1
Prirodzený prírastok obyv. - muži	-2	-2	0	-2	-1
Prirodzený prírastok obyv. - spolu	-5	-4	1	0	-2
Migračné saldo	-5	0	-5	-6	2
Celkový prírastok obyv. - ženy	-6	0	-1	0	0
Celkový prírastok obyv. - muži	-4	-4	-3	-6	0
Celkový prírastok obyv. - spolu	-10	-4	-4	-6	0

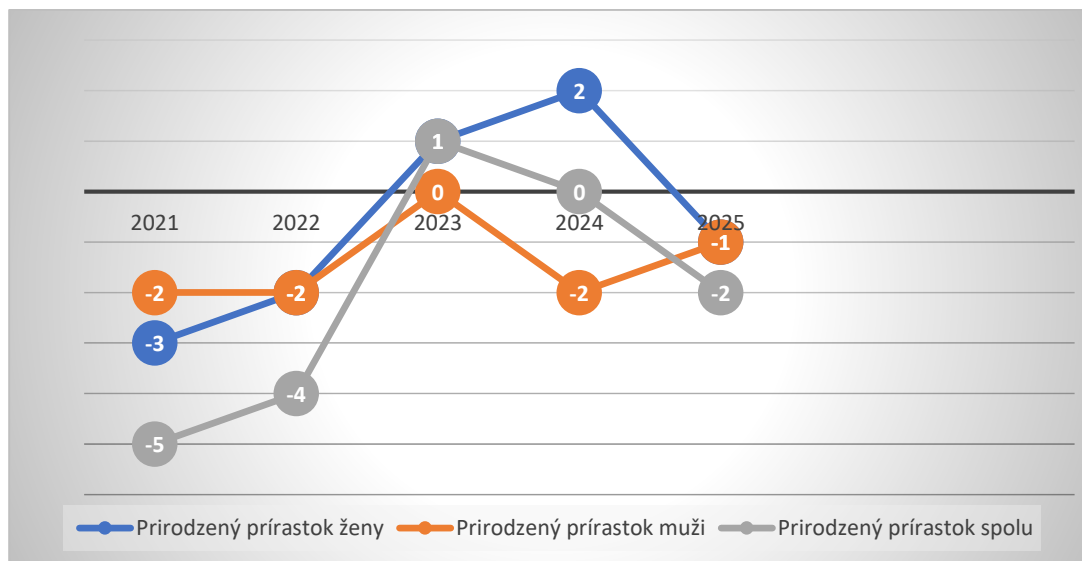
Zdroj: ŠÚ SR,

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7105rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7105rr%5D)

V sledovanom období bol v obci zaznamenaný mierne negatívny prirodzený vývoj obyvateľstva, tzn., že zomrelo viac ľudí ako sa narodilo. Celkovo sa počet obyvateľov obce prirodzeným spôsobom výrazne nezmenil. Vývoj migrácie mal v sledovanom období takisto mierne negatívny trend. Uvedené znázorňuje graf nižšie.

Graf č.3: Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov obce Ostrov

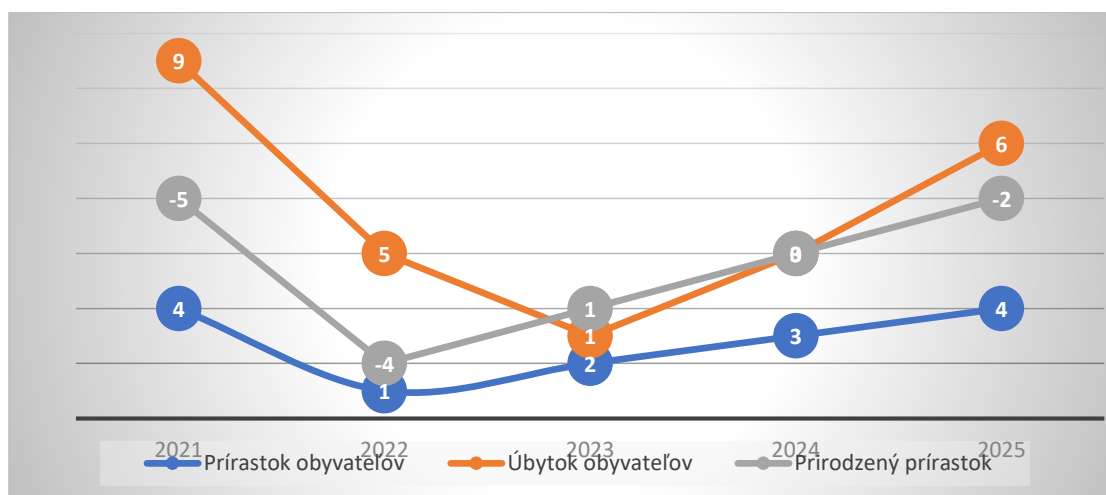

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ŠÚ SR,

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7105rr/v_om7105rr_00_00_00_sk

Prírodný pohyb obyvateľstva je vyjadrením prirodzenej reprodukcie, je dôležitou kategóriou z hľadiska sledovania demografických kritérií a tvorí základný podklad pre spracovanie prognózy vývoja. Prírodný pohyb vplýva na zmenu počtu, vekovej a pohlavnej štruktúry obyvateľov obce.

Graf č.4: Krivka počtu narodených, zomrelých a prirodzeného prírastku obyvateľov v obci

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ŠÚ SR,

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7105rr/v_om7105rr_00_00_00_sk

V porovnaní s celkovými štatistickými údajmi Slovenskej republiky za rok 2025, na konci roka 2025 žilo v Slovenskej republike celkovo 5 409 407 obyvateľov, ich počet medziročne klesol o viac ako 10-tisíc. Od vzniku SR, teda od roku 1993, počet obyvateľov každoročne stúpal, trend sa však otočil v roku 2021 a následne populácia Slovenska klesala päť rokov za sebou. Vývoj v roku 2025 predstavoval druhý najvýraznejší úbytok obyvateľstva v histórii samostatného Slovenska, hneď po roku 2021. Hoci na Slovensku v posledných rokoch klesá počet obyvateľov, v historickom horizonte od roku 1993 je bilancia stále priaznivá. Za posledné tri dekády sa populácia krajiny rozrástla o takmer 73-tisíc obyvateľov. Tesne po vzniku SR sa ročne rodilo ešte viac ako 73-tisíc detí, následne ich počet klesal až do nového milénia, kedy sa dostal k hranici 51-tisíc až 52-tisíc detí za rok (v r. 2001 až 2003). Následne pôrodnosť znovu rástla až na úroveň vyše 60-tisíc detí za rok v období r. 2009 až 2011. Opätovný pokles pôrodnosti sa prejavuje už osem rokov, pričom aktuálne počty narodených detí sú ešte nižšie ako po roku 2000. V posledných štyroch rokoch pritom počet narodených každoročne klesol o 2- až viac ako 4-tisíc detí. Pokles na historicky najnižšiu hodnotu v SR potvrdzuje aj hrubá miera pôrodnosti. Tento ukazovateľ umožňuje porovnávať vývoj v dlhšom časovom období, teda aj za obdobia, kedy sa zásadne menil aj celkový počet obyvateľov v krajine. V súvislosti s poklesom počtu narodených detí dosahovala rekordne nízke hodnoty aj hrubá miera pôrodnosti, ktorá sa v roku 2025 v SR dostala na úroveň 776 narodených detí na 100-tisíc obyvateľov. Výrazný pokles hrubej miery pôrodnosti, kedy sa rodilo menej ako 1 000 detí na 100-tisíc obyvateľov evidovalo Slovensko posledné 4 roky. Počas 30 ročnej histórie samostatnej SR dosahoval v prvej dekáde tento ukazovateľ hodnoty viac ako 1 000 živonarodených detí na 100-tisíc obyvateľov. Nasledujúce 4 roky (v r. 2001 až 2004) priniesli mierny pokles, na úroveň 900 až 1 000 detí na 100-tisíc obyvateľov. Potom prišlo dlhšie obdobie rastu a stability. Počas nasledujúcich 17 rokov (až do r. 2021) sa pôrodnosť držala medzi 1 000 až 1 130 živonarodenými deťmi na 100-tisíc obyvateľov (zdroj: Štatistický úrad SR).

Kladné migračné saldo nepostačuje na dosiahnutie celkového prírastku

Druhým faktorom ovplyvňujúcim celkový počet obyvateľov v krajine je zahraničná migrácia. Migračné saldo (rozdiel medzi počtom prisťahovaných do SR a vysťahovaných zo SR) zostáva dlhodobo kladné. V roku 2025 sa na Slovensko prisťahovalo na trvalý pobyt takmer 6,4 tisíce ľudí a vysťahovalo sa vyše 4,9 tisíce osôb. Druhý najvyšší počet vysťahovaných ľudí z krajiny od roku 1993 spôsobil, že po dvoch rokoch prišlo opäť k zníženiu migračného salda na úroveň necelých 1,5 tisíce osôb. Od vzniku SR počet prisťahovaných do krajiny každoročne prevyšoval počet tých, ktorí sa vysťahovali, a to od 0,9 do 7,1 tisíce osôb. V posledných piatich rokoch však už zahraničné sťahovanie nedokázalo kompenzovať straty v počte obyvateľov spôsobené prirodzeným úbytkom obyvateľstva (zdroj: Štatistický úrad SR).

1.3.3 Veková štruktúra obyvateľstva v obci

Grafické znázornenie vekovej štruktúry obyvateľstva je rozdelené do skupín podľa veku v zmysle posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2011:

- *predproduktívneho (0-14),*
- *produktívneho (15-59),*
- *poproduktívneho (60 a viac),*

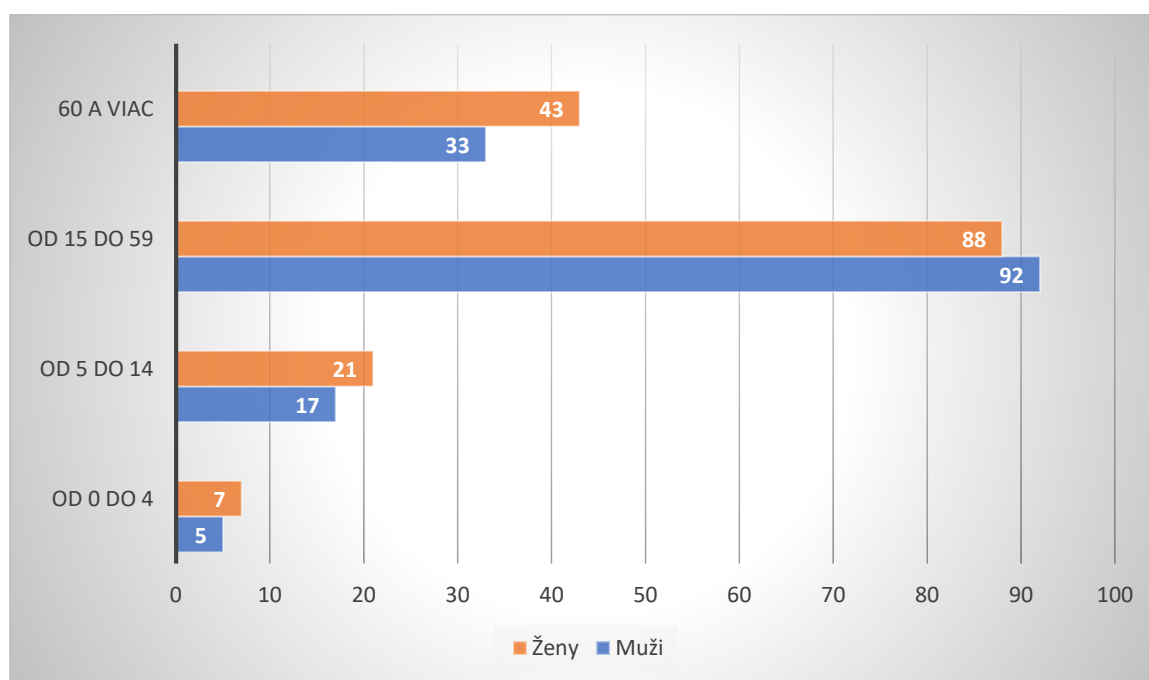

Tab.č.7: Veková štruktúra obyvateľstva obce k 31.12.2025

Vek		Muži	Ženy	Obyvateľstvo	
		spolu	spolu	úhrn	%
0 - 4		5	7	12	3,92
5 - 14		17	21	38	12,42
Produktívny		92	88	180	58,83
Poproduktívny		33	43	76	24,83
Podiel obyvateľstva v %					
	0 - 4	1,63	2,29	3,92	
	5 - 14	5,56	6,86	12,42	
	produktívny vek	30,07	28,76	58,83	
	poproduktívny vek	10,78	14,05	24,83	
	Spolu	48,04	51,96	100,00	
Priemerný vek		40,96	42,03	41,52	

Zdroj: ŠÚ SR, https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7006rr/v_om7006rr_00_00_00_sk

Graf č.5: Veková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ŠÚ SR,

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7006rr/v_om7006rr_00_00_00_sk

Z grafu je zrejmé, že najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia v produktívnom veku, konkrétne muži. Najmenšou skupinou sú obyvatelia v predproduktívnom veku.

1.3.4 Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva obce

Pod národnostnou štruktúrou obyvateľstva rozumieme dobrovoľnú príslušnosť osoby k určitému národu, národnostnej alebo etnickej skupine.

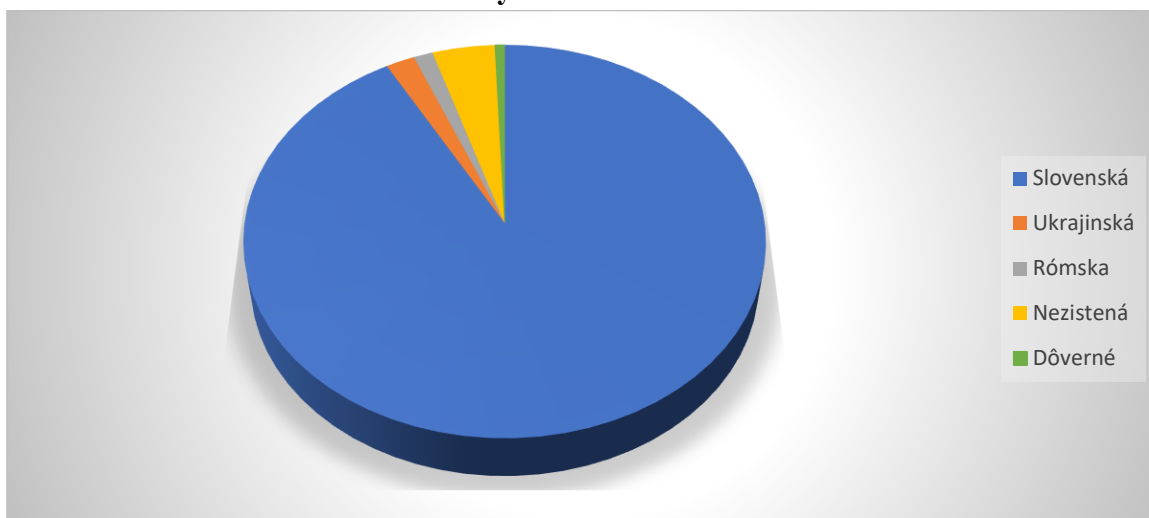
Tab.č.8: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	133	148	281
Ukrajinská	4	2	6
Rómska	1	3	4
Nezistená	9	4	13
Dôverné	0	2	2
Spolu	147	159	306

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ŠÚ SR,

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7006rr/v_om7006rr_00_00_00_sk

Graf č.6: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Z hľadiska národnostnej štruktúry je obyvateľstvo obce značne homogenizované, výrazná časť obyvateľov sa hlási k národnosti slovenskej.

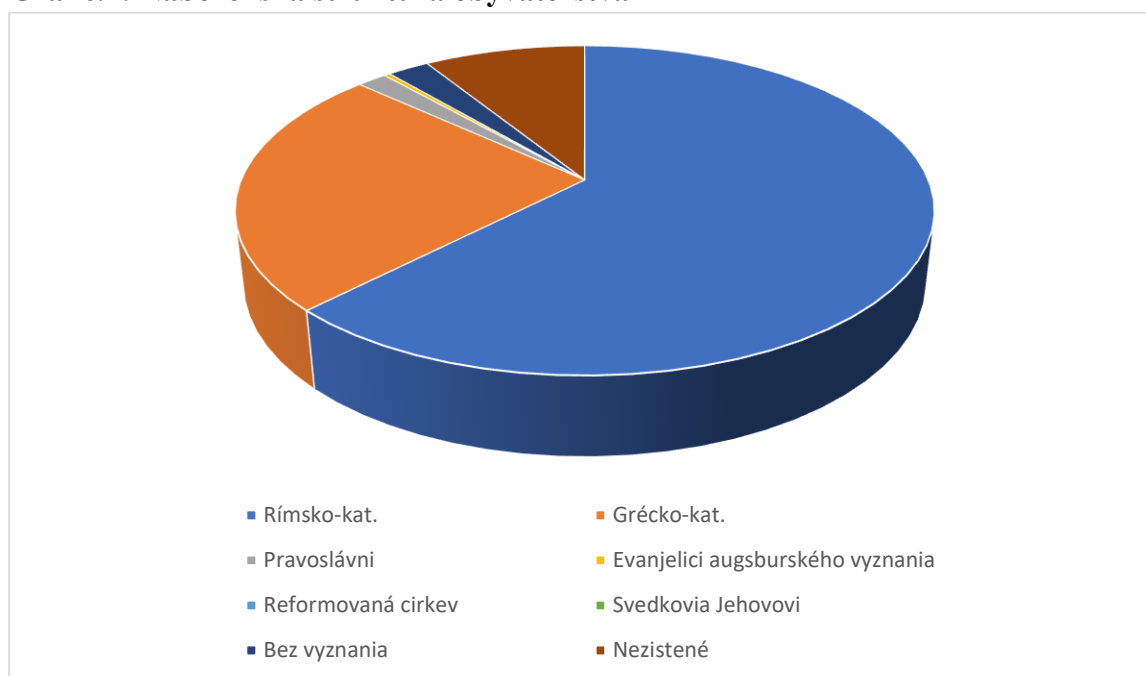

Tab.č.9: Náboženská štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	84	105	189
Gréckokatolícka cirkev	37	37	74
Pravoslávna cirkev	4	1	5
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0	1	1
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0	0
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0	0
Bez vyznania	3	4	7
Nezistené	19	11	30
Spolu	147	159	306

Zdroj: údaje OÚ Ostrov

Graf č.7: Náboženská štruktúra obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie

1.3.5 Bývanie

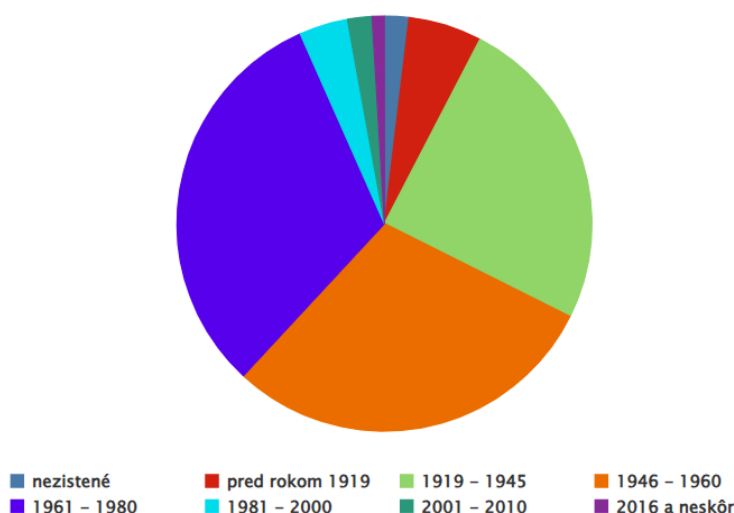
Obyvatelia obce bývajú v rodinných domoch, celkový počet domov je 105. V súčasnosti je záujem viac o rekonštrukciu ako o výstavbu rodinných domov. V obci prevláda 1-2 podlažná zástavba rodinných domov. Takmer všetky domy boli postavené z tehál, pórobetónových tvárnic alebo z kameňa. Väčšina domov je v dobrom stavebno-technickom stave.

Tab. č. 10: Počet domov podľa obdobia výstavby v obci k 1.1.2021

	Počet	Percent.
Pred rokom 1919	6	5,71
1919 – 1945	26	24,77
1946 – 1960	31	29,52
1961 – 1980	33	31,43
1981 -2000	4	3,81
2001 – 2010	2	1,9
2011 - 2015	0	0
2016 a neskôr	1	0,95
Nezistené	2	1,9
Spolu	105	99,99

Zdroj: SODB 2021, <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-obdobia-vystavby/OB/SK0429522937/OB>

Graf č.8: Štruktúra domov podľa obdobia výstavby v obci k 1. 1. 2021

Zdroj: SODB 2021, <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-obdobia-vystavby/OB/SK0429522937/OB>

1.3.6 Zamestnanosť

Na základe údajov Štatistického úradu SR bola ku koncu roka 2025 miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance 5,68%. Miera evidovanej nezamestnanosti mala od roku 2017 stúpajúci charakter, vrchol dosiahla v rokoch 2020 a 2021 v dôsledku negatívnych dopadov pandémie COVID-19. Od roku 2021 má klesajúcu tendenciu.

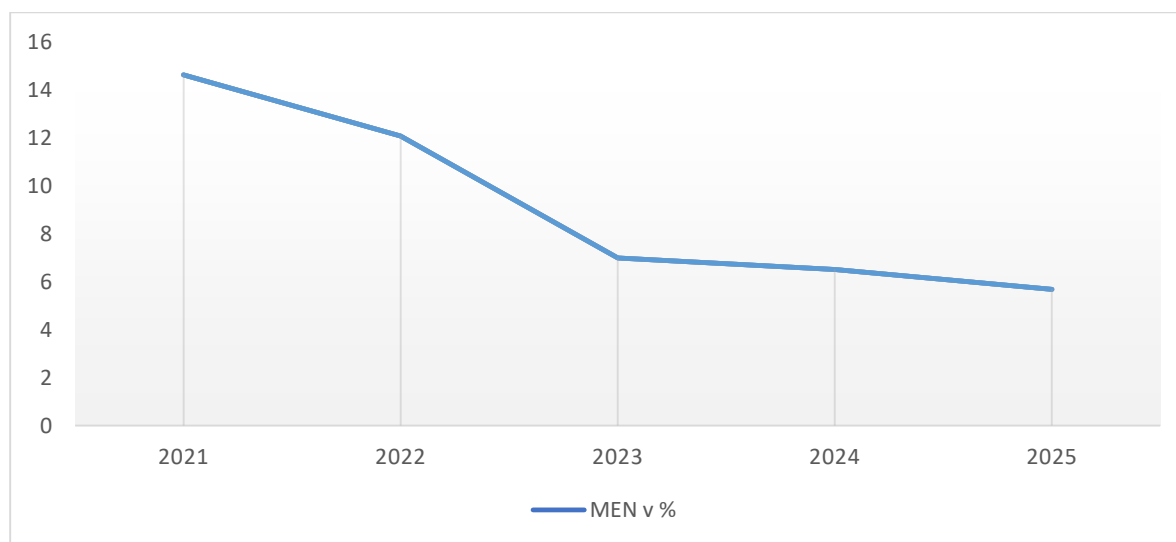
Relatívne priaznivá je situácia vo vekovej štruktúre obyvateľstva produktívneho veku, pretože tvorí viac ako polovicu celkového počtu obyvateľov. Ľudský potenciál obce pre ďalší rozvoj je možno využiť len v širšom rámci. Priamo v obci a v mikroregióne je nedostatok pracovných príležitostí.

Tab.č.11: Prehľad miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance

	2021	2022	2023	2024	2025
Miera evid. nezam. (v%)	14,61	12,07	6,99	6,51	5,68

Zdroj: https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky.html?page_id=1254

Graf č.9: Krivka miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance

Zdroj: vlastné spracovanie

Klesajúca miera evidovanej nezamestnanosti reálne nereflektuje mieru reálnej nezamestnanosti, jedná sa o mieru nezamestnanosti evidovaných uchádzačov o zamestnanie, pričom je nutné vziať do úvahy obyvateľov, ktorí sú nezamestnaní a nie sú z rôznych dôvodov evidovaní na ÚPSVaR. Medzi nezamestnanými výrazne prevládajú dlhodobozamestnaní. Neodmysliteľný vplyv na vývoj nezamestnanosti má vzdelanostná úroveň obyvateľov, ktorá je premietnutá v nasledujúcom grafe. V súčasnosti obec nemá výrazne aktívne skupiny

obyvateľov, ktoré by presadzovali svoje podnety a aktívne sa zapájali do rozvoja obce. Obec sa snaží o svoj celkový rozvoj v rámci svojich možností.

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2035“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2035 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Sobrance v roku 2015 bol prognózovaný nárast celkových úbytkov obyvateľstva - 3,27, v roku 2035 to bude – 5,07 obyvateľov (na 1000 obyv.). Priemerný vek bol v roku 2015 stanovený na 40,05, v roku 2035 sa zvýši na 44,79 rokov, čo je nárast o 11,8%. Okres Sobrance bude patriť medzi najstaršie okresy na východnom Slovensku s najväčším úbytkom obyvateľstva. Z hľadiska migrácie sa podľa spomínanej prognózy budú obyvatelia tohto okresu sťahovať najmä do okresov západného Slovenska, pričom tieto pomerne výrazné hrubé migračné toky nebudú kompenzované protismerným migračným pohybom. Priaznivý vývoj zamestnanosti v obci nemožno predpokladať, ten bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v okresnom meste Sobrance, ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu a cezhraničnej spolupráce.

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2035“ môžeme očakávať nárast poproduktívnej zložky populácie. Z hľadiska migrácie sa podľa spomínanej prognózy budú obyvatelia tohto okresu sťahovať najmä do okresov západného Slovenska, pričom tieto pomerne výrazné hrubé migračné toky nebudú kompenzované protismerným migračným pohybom. Priaznivý vývoj zamestnanosti v obci nemožno predpokladať, ten bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v okresnom meste Sobrance.

Európsky sociálny fond (ESF) predstavuje hlavný finančný nástroj Európskej únie na podporu politiky zamestnanosti a rozvoja ľudských zdrojov. Prostredníctvom ESF sú strategické ciele EÚ pretavované do konkrétnych aktivít zameraných na zvyšovanie kvalifikácie obyvateľov, modernizáciu vzdelávacích systémov a posilňovanie pracovného potenciálu. Jeho hlavným cieľom je podpora zamestnanosti a zvyšovanie pripravenosti pracovníkov a podnikov reagovať na nové globálne výzvy. ESF je zároveň kľúčovým prvkom európskej stratégie rastu a zamestnanosti, keďže prispieva k zlepšeniu kvality života občanov prostredníctvom lepších zručností a vyšších šancí uplatniť sa na trhu práce. Financovanie je smerované najmä do členských štátov a regiónov s pomalším hospodárskym rozvojom.

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva úzko súvisí s jeho schopnosťou uplatniť sa na trhu práce. V menších obciach býva tradične nižšia úroveň vzdelania, čo môže zvyšovať riziko nezamestnanosti. Naopak, vyšší podiel vzdelaných obyvateľov prispieva k lepšiemu využitiu ekonomického potenciálu územia. V obci prevažujú obyvatelia v aktívnom veku s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou. Podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je primeraný potrebám regiónu. Preferencia odborného vzdelávania zodpovedá štruktúre pracovných príležitostí v regióne a jeho zázemí.

Ekonomická aktivita obyvateľov je jedným zo základných ukazovateľov sociálno-ekonomického profilu územia. Obyvateľstvo sa delí na ekonomicky aktívne a neaktívne. Ekonomicky aktívni obyvatelia sa priamo podieľajú na hospodárskom živote, vrátane osôb vykonávajúcich živnostenskú činnosť. Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo tvoria osoby bez vlastného zdroja príjmu, napríklad ženy na materskej dovolenke, osoby v domácnosti či invalidní občania.

Obyvateľstvo obce možno celkovo charakterizovať ako ekonomicky aktívne, čo súvisí najmä s jeho vekovou štruktúrou, v ktorej dominuje produktívna zložka. Výrazná dochádzka za prácou

do okolitých sídiel poukazuje na silné pracovné väzby obce na širší región a dostupné pracovné centrá.

1.4 Analýza sociálnej infraštruktúry

Služby

Kapacita občianskej vybavenosti v obci je nízka vzhľadom na to, že obec je v tesnej blízkosti okresného mesta Sobrance, teda má jednoduchý prístup k dobrej občianskej vybavenosti, obchodom, čerpacej stanici, zdravotníckym a školským zariadeniam. V obci sa nachádza jeden obchod – potraviny a drogéria.

Školstvo

V obci sa nenachádza školské zariadenie.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádzajú zdravotnícke zariadenia. Komplexná zdravotná starostlivosť je poskytovaná v meste Sobrance.

Kultúra

Obec má vlastný Kultúrny dom a detské ihrisko. Väčšina obecných kultúrnych podujatí sa realizuje v Kultúrnom dome alebo na verejných priestranstvách. V priestoroch Kultúrneho domu má mládež Klub mladých, kde sa pravidelne stretáva za účelom aktívneho trávenia voľného času, rovnako aj seniori majú vlastný Klub dôchodcov – OZ združenie občanov, ktorému obec prispieva ročne 300 Eur. V obci sa taktiež nachádza futbalové ihrisko aj napriek tomu, že obec nemá vlastný futbalový klub ani družstvo.

Obec Ostrov každoročne organizuje kultúrne akcie, konkrétne Fašiangové stretnutie, Deň otcov, MDŽ, Deň matiek, Úctu k starším a Mikuláš.

Cirkev

V Obci sa nachádza rímskokatolícky kostol Nanebovstúpenia Pána, jednoloďová neogotická stavba s polygonálnym ukončením presbytéria a predstavanou vežou, zo začiatku 20. storočia. Fasády kostola sú členené opornými piliermi a okami s lomeným oblúkom a šambránami. Veža je ukončená trojuholníkovými štípmi a ihlancovou helmicou.

Obr. 3: Kostol Nanebovstúpenia Pána

Zdroj: vlastná fotografia

Samospráva

Súčasnú samosprávu, verejnú správu a administratívu reprezentuje Obecný úrad Ostrov. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce. Zabezpečuje organizačné a administratívne záležitosti obecného zastupiteľstva a starostu obce. Obecné zastupiteľstvo má 5 členov. Obec má zriadené obecnú komisiu verejného záujmu.

Príslušnosť obyvateľov k úradom špecializovanej štátnej správy:

- Matričný úrad – Sobrance
- Stavebný úrad – Sobrance
- Daňový úrad – Michalovce
- Obvodné oddelenie policajného zboru – Sobrance
- Okresný súd – Michalovce
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru – Michalovce
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny – Sobrance

1.5 Ekonomická analýza

S decentralizáciou verejnej správy a teda aj nárastom rozsahu kompetencií obcí by mal automaticky súvisieť aj adekvátny nárast objemu finančných prostriedkov na ich krytie. Kompetencie vykonávané v prenesenom okruhu štátnej správy sú v rozpočte obcí financované prostredníctvom dotácií. Na financovanie originálnych kompetencií sú určené predovšetkým príjmy z podielových a miestnych daní. Obec si výšku daňovej sadzby stanovuje sama.

Príjmovou súčasťou rozpočtu obce sú bežné a kapitálové príjmy obce. Opačnou stranou rozpočtu sú výdavky, ktoré sa rovnako členia na bežné a kapitálové. Bežné výdavky slúžia predovšetkým na chod obecného úradu, na zabezpečenie základných prevádzkových potrieb

obce a splatenie prípadných úverov. Kapitálové výdavky sa využívajú na financovanie investičných zámerov obce.

Podnikanie

Podnikateľská činnosť je zastúpená súkromnými subjektmi, charakter subjektov je hlavne v službách. Jedná sa o živnostníkov, samohospodáriacich roľníkov a jednu spoločnosť AROQINTA, s.r.o. – poľnohospodárske družstvo. Poľnohospodárske družstvo zamestnáva 5 ľudí, celkovo je zamestnaných 12 ľudí. Zameranie poľnohospodárstva je orientované na pestovanie obilnín, repky, kukurice. V živočíšnej výrobe sa orientujú na chov hovädzieho dobytká s celoročným chovom.

1.6 Analýza cestnej infraštruktúry

Doprava

Obec má pomerne dobrú polohu a vhodné dopravné spojenie s okresným mestom. Obec je napojená na cestu III/3754, ktorá sa napája na štátnu cestu I/19. Prostredníctvom nej sú spojené hranice Českej republiky a Ukrajiny cez Žilinu, Košice a Michalovce. Popisovaným územím prechádzajú cesty v celkovej dĺžke 3,5 km. V obci sa nachádzajú tri premostenia. Dopravná dostupnosť a kvalita cestných sietí na území výrazne zaostáva a nie je na vyhovujúcej úrovni, o čom svedčí stále nízky záujem investorov o túto lokalitu, nakoľko nie je vybudované diaľničné prepojenie Košického kraja s ostatnými regiónmi.

Obr. 4: Cestná sieť okresu Sobrance

Zdroj: <https://www.cdb.sk/sk/Vystupy-CDB/Mapy-cestnej-siete-SR/Mapy-okresov/sobrance.alej>

Hromadnú dopravu v obci zabezpečuje spoločnosť Arriva Michalovce. Hlavnými dopravnými uzlami v riešenom regióne sú Michalovce a Sobrance. Vzhľadom na súčasné osídlenie obce sú autobusové spojenia z kapacitného, ale aj časového hľadiska na postačujúcej úrovni.

Najbližšia železničná stanica je v Michalovciach, vzdialená 24 km. Najbližšou železničnou stanicou medzinárodného významu je železničná stanica Košice, vzdialená od obce 82 km. Košice sú dôležitým železničným uzlom, prechádzajú ním medzinárodné a IC trate v smere východ-západ a sever-juh.

Z hľadiska letiskovej dopravy sú najbližšie letiská v Užhorode, Ukrajina (23km) a v Košiciach (82 km). Obe sú medzinárodné letiská.

1.7 Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra predstavuje jeden z kľúčových rozvojových faktorov každého sídla. Jej existencia a kvalita zásadne ovplyvňuje hospodársky rozvoj, atraktivitu územia pre podnikateľské aktivity a životnú úroveň obyvateľov. Technická infraštruktúra vytvára základné podmienky pre fungovanie sídla – zabezpečuje prístup k energiám, vode, teplu, doprave a komunikačným službám. Tieto prvky sú nevyhnutné pre každodenný život obyvateľov aj pre efektívne podnikanie.

Budovanie technickej infraštruktúry je realizované prevažne z verejných zdrojov – štátnych, regionálnych alebo obecných. Vďaka tomu vznikajú tzv. **aglomeračné efekty**, ktoré prinášajú úspory nákladov pre obyvateľov a podnikateľov. Tí nemusia individuálne zabezpečovať prívod vody, elektriny, tepla či komunikácie, čo znižuje ich finančné zaťaženie a podporuje rozvoj územia.

Rozvod vody a kanalizácia

Prevádzkovateľom verejných vodovodov v okrese Sobrance je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice, závod Michalovce a Obec Podhorod'. V okr. Sobrance je verejný vodovod v 1 meste a 36 obciach. Voda pre vodárenské účely v okrese Sobrance je získavaná čerpaním podzemnej vody sústavou vodárenských studní (vrtané a kopané) a z jedného povrchového vodárenského zdroja. V okrese Sobrance sa voda upravuje v nasledujúcich ukazovateľoch: CHSK-Mn, nerozpustné látky, mangán, amónne ióny, železo. Dezinfekcia vody sa vykonáva plynným chlórrom alebo chlórnanom sodným. Obec má čiastočne vybudovanú kanalizačnú sieť.

Energie, plynofikácia a rozvod tepla

Obec má zabezpečené pokrytie územia plynovodným potrubím a taktiež pokrytie územia dodávkami elektrickej energie. Obec je na elektrickú energiu napojená vzdušnou linkou, z ktorej sú ako koncové napojené transformátorové stanice.

Na vykurovanie sa v obci využíva plyn, časť obyvateľov vykuruje tuhým palivom (drevom). Jednou z hlavných podmienok zaistenia bezpečnosti cestnej premávky, ale aj občanov je funkčné verejné osvetlenie.

1.8 Analýza životného prostredia

Pod pojmom životné prostredie rozumieme všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú najmä:

- *neživé (anorganické) zložky:*
 - ovzdušie (atmosféra)
 - voda (hydrosféra)
 - horniny (litosféra)
 - pôda (pedosféra)
- *živé (organické) zložky:*
 - organizmy (biosféra).

Každá časť životného prostredia je s ostatnými spojená mnohými najrôznejšími väzbami.

Z hľadiska ochrany životného prostredia môžeme skonštatovať, že životné prostredie v obci je v uspokojujúcom stave. Územie nenarúšajú žiadne lokálne zdroje znečistenia. Primerané podmienky sú v oblasti hluku, pôdy, vody a ovzdušia. Zdrojmi potenciálneho znečisťovania je nedokončená verejná kanalizácia, čistota podzemných vôd sa v budúcnosti zabezpečí dobudovaním splaškovej kanalizácie. Ďalším znečistením je spaľovanie tuhých palív v domácnostiach a exhaláty z dopravy. Objekty rodinných domov a vybavenosti, ležia v pásme pod úrovňou hladiny hluku.

1.8.1 Geologický vývoj

Územie obce Ostrov spadá do štruktúrno-geologického pásma neogénne kotliny, ktoré začali vznikať už v paleogéne pri vrásnení flyša, ale predovšetkým v neogéne. Vtedy vznikali hlboké zlomy, pozdĺž ktorých sa Vnútorne Karpaty lámali na kryhy, ktoré sa v severnej časti prevažne dvíhali a v južnej klesali. Takto vznikli na juhu veľké kotliny Panónskej panvy. Medzi dvíhajúcimi sa kryhami karpatských pohorí sa diferencovali menšie vnútrokarpatské kotliny, ktoré boli spočiatku zaliate morom, potom sa vysladzovali na jazerá. V nich sa ukladali morské a jazerné sedimenty – štrky, piesky, íly a tufity. Podľa hĺbky sedimentačnej depresie a dĺžky ukladania majú tieto sedimenty rozličnú hĺbku. Podložie neogénnych sedimentov je tvorené mezozoickými karbonátovými a granitoidnými horninami kryštalinika v rôznej hrúbke.

V nádloží sedimentov terciéru sa na celom území nachádzajú kvartérne sedimenty. V porovnaní so staršími obdobiami geologickej histórie je kvartér najmladším a zároveň najkratším časovým úsekom, ktorý trvá dodnes. Územie obce je pokryté fluvialnými a proluvialnými sedimentmi. Fluvialne sedimenty naniesli rieky na miestach, kde mali menšiu transportnú silu, a preto sa nachádzajú v nížinách, kotlinách a dolinách.

Obr. 5: Kvartérny pokryv územia obce Ostrov

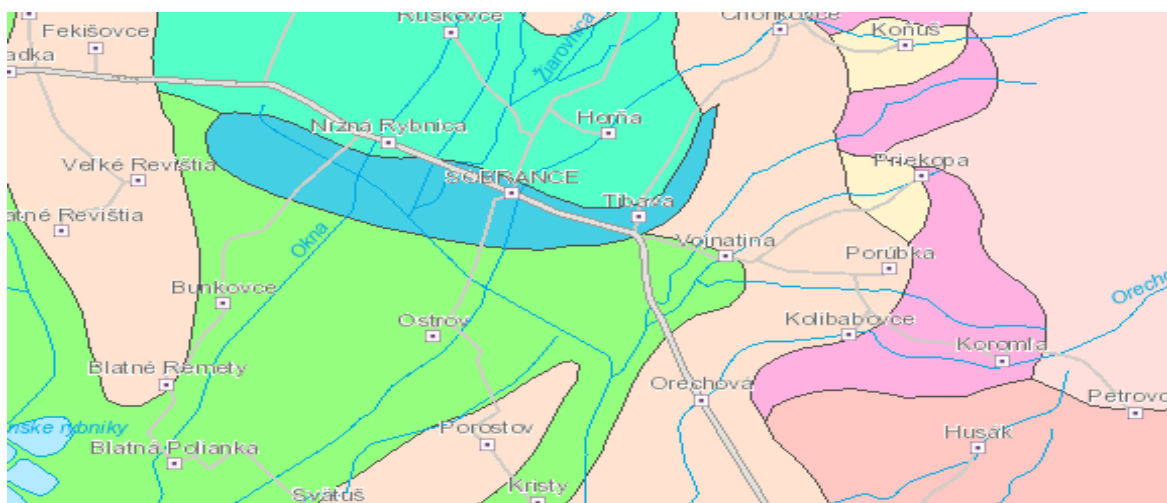

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>

Na obrázku sú svetlomodrou farbou znázornené fluválne sedimenty, prevažne nivné humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív. Tmavomodrá farba znázorňuje hlinité až hlinito-piesčité štrky s úlomkami hornín v náplavových kužeľoch.

Nasledujúci obrázok znázorňuje inžiniersko-geologickú rajonizáciu vypracovanú na základe genézy a litologickej povahy hornín. Vyčlenené časti rajonizácie umožňujú na danej úrovni podrobnosti stanoviť vhodnosť horninového prostredia z hľadiska rôznych spôsobov hospodárskeho využívania prostredia.

Obr. 6: Inžiniersko-geologická rajonizácia obce Ostrov

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>

Obec Ostrov (zelená farba) vyobrazuje rajón údolných riečnych náplavov. Ide o územia, kde sa v povrchovej vrstve nachádzajú fluválne sedimenty – najmä štrky, piesky, štrkopiesky,

často prekryté tenšou vrstvou hlín. Tieto sedimenty vznikli činnosťou rieky, ktorá v priebehu času ukladajú materiál v nivách a údolných častiach.

Svetloružovou farbou je znázornený rajón sprašových sedimentov a rajón údolných riečnych náplavov, zelenou zas rajón údolných riečnych náplavov a fialová vyobrazuje rajón vulkanoklastických hornín.

Podľa geomorfologického členenia sa územie obce zaraďuje do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincie Východopanónska panva, subprovincie Veľká dunajská kotlina, oblasti Východoslovenská nížina, celku Východoslovenská rovina. Nadmorská výška územia sa pohybuje v rozmedzí 100 až 114 m n. m. Priemerná nadmorská výška je 107 m n. m. Katastrálne územie obce tvoria podľa relatívnej výškovej členitosti horizontálne a vertikálne rozčlenené roviny. Tie predstavujú rovinaté a mierne zvlnené územie, v ktorom výškový rozdiel medzi najnižším a najvyšším bodom na ploche kruhu s polomerom 2 km nie je väčší ako 30 m.

1.8.2 Klimatické pomery

Podľa Končekovho členenia spadá územie obce Ostrov do teplej klimatickej oblasti, ktorá má ročne viac ako 50 letných dní. Pre celé územie je charakteristická nížinná klíma s dlhým až veľmi dlhým, teplým a suchým letom a mierne teplou, suchou až veľmi suchou zimou.

Tab. č.12: Klimatické ukazovatele územia obce Ostrov

Klimatické ukazovatele	Hodnota
Priemerná ročná teplota	9 až 10°C
Priemerná teplota v januári	-4 až -3°C
Priemerná teplota v júli	20 – 21°C
Ročný úhrn zrážok	600 až 700 mm
Priemerná rýchlosť vetra	4m.s-1
Počet letných dní	59
Počet dní so snehovou pokrývkou	40-60

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002, www.shmu.sk

1.8.3 Hydrogeologické pomery

Vodstvo predmetného územia a jeho okolia (Zemplín) tvoria početné rieky, vodné kanály, nádrže, rybníky, jazerá, podzemná voda a minerálne pramene. Zemplín je typickým príkladom vejárovitej riečnej siete, ktorá spadá do povodia rieky Bodrog a do úmoria Čierneho mora. Záujmovým územím preteká Sobranecký kanál.

1.8.4 Pôdne pomery

Pôda predstavuje základný prírodný zdroj územia, formovaný dlhodobým pôsobením klimatických, geologických a biologických procesov. Z hľadiska zrnitostného zloženia sa na

území obce vyskytujú najmä **hlinité** a **ílovitohlinité pôdy**, ktoré určujú jeho produkčný potenciál.

Hlinité pôdy, rozšírené najmä v západnej časti územia, patria medzi stredne ťažké pôdy s priaznivými fyzikálnymi vlastnosťami. Sú dobre prevzdušnené, umožňujú efektívny príjem živín a dosahujú vysokú úrodnosť, pričom obsah jemných častíc (<0,01 mm) sa pohybuje v rozmedzí 30–45 %. Predstavujú najhodnotnejšie pôdy pre poľnohospodársku výrobu.

Ílovitohlinité pôdy, dominantné vo východnej časti územia, sú ťažšie, s menej priaznivým vodným a vzdušným režimom. Vyznačujú sa výraznou zmenou objemu v závislosti od vlhkosti, čo znižuje ich úrodnosť a sťažuje obrábanie. Obsah jemných častíc sa pohybuje medzi 45–60 %.

Z hľadiska pôdných typov majú na území obce najväčšie zastúpenie **pseudogleje**, ktoré vznikajú v podmienkach prebytočnej povrchovej vody. Tieto pôdy sú využívané prevažne ako trvalé trávnaté porasty, menej ako orná pôda. Na území sa nachádzajú tri subtypy:

- **pseudoglej modálny** – jeho vývoj je podmienený prítomnosťou vrstvy so zníženou priepustnosťou; typický je mramorovaný kambický Bgv-horizont,
- **pseudoglej kultizemný** – charakteristický tenším ornicovým horizontom (do 0,35 m),
- **pseudoglej luvizemný** – s pedogeneticky podmieneným B-horizontom a zníženou priepustnosťou; vzniká najčastejšie z hnedozemí a luvizemí.

V juhozápadnej časti územia sa v menšom rozsahu vyskytujú **hnedozeme**, vyvinuté najmä na sprašiach a kvartérnych sedimentoch. Ide o pôdy s dobrou zásobou živín a vysokou agronomickou hodnotou. Na území je zastúpený subtyp **hnedozeme pseudoglejovej**, pre ktorý je typický mramorovaný luvický Btg-horizont so znakmi oglejenia.

V severovýchodnej časti územia sa nachádzajú **fluvizeme**, mladé pôdy vzniknuté z holocénných riečnych sedimentov. Sú charakteristické vysokou textúrnou variabilitou, minerálnou bohatosťou a kolísavou hladinou podzemnej vody. Ich úrodnosť je rozdielna, avšak v podmienkach obce patria medzi najkvalitnejšie pôdy pre zeleninársku produkciu. Zastúpený je subtyp **fluvizem glejová**, ktorý má v hĺbke 0,5–1 m glejový redukčný horizont v dôsledku dlhodobého pôsobenia podzemnej vody.

Tab. č.13: Výmera územia, využitie pôdy

Pôdny fond	Celková výmera územia obce:		11 115 161 m2			
	Poľnohospodárska pôda spolu: 10 468 199 m2					
	Orná pôda:	8 668 188 m2	Trvalé trávnaté porasty:	1 548 743 m2	Záhrady:	251 268 m2
	Lesy:	0 m2	Zastavaná plocha a nádvorja:	319 370 m2	Vodná plocha:	251 802 m2
	Ostatná plocha:		75 790 m2			

Zdroj: ŠÚ SR,

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pl5001rr/V%C3%BDmera%20%C3%BAzemlia,%20vyu%C5%BEitie%20p%C3%B4dy%20%5Bpl5001rr%5D

1.8.5 Rastlinstvo a živočíšstvo

Obec Ostrov je možné zaradiť do dubovej zóny, do jej nížinnej podzóny a do jej rovinnej oblasti. Potenciálna prirodzená vegetácia je výrazom ekologického potenciálu krajiny. Zobrazuje prirodzené rastlinstvo, ktoré by sa postupne vytvorilo, keby človek prestal vegetačný kryt svojou činnosťou ovplyvňovať. V záujmovom území je možné identifikovať nasledovné:

- dubovo-hrabové lesy
- vrbovo-topoľové lesy

Z hľadiska živočíšstva je možné identifikovať druhy troch základných spoločenstiev:

- *živočíšne spoločenstvo polí a lúk* – jarabica poľná, prepelica poľná, bažant poľovný, zajac poľný, chrček roľný,
- *živočíšne spoločenstvo vôd, močiarov a brehov* – kačice, volavky,
- *živočíšne spoločenstvo ľudských sídlisk* – myš domová, potkan obyčajný, lastovička obyčajná, bocian biely, užovka obyčajná, jež obyčajný.

1.8.6 Ovzdušie

Ovzdušie je jednou zo základných zložiek životného prostredia. Kvalita je daná emisnými pomermi a rozptylovými podmienkami. Podmienky na rozptyl v ovzduší sa menia nielen v priebehu roka, sú závislé od klimatických podmienok a meteorologickej situácie. Z pohľadu kvality ovzdušia sa sleduje emisná a imisná situácia. Emisiou je každé priame, alebo nepriame vypustenie znečisťujúcej látky do ovzdušia. Imisiou sa rozumie zmes škodlivín nachádzajúcich sa vo voľnom ovzduší. Imisie sa sledujú prostredníctvom automatických monitorovacích staníc (AMS). V najviac znečistených oblastiach kraja sú umiestnené 4 AMS (ide o prekročenie najmä PM₁₀ (prachové častice). Emisiou sa rozumie každé priame alebo nepriame vypustenie znečisťujúcej látky do ovzdušia. K základným znečisťujúcim a vybraným znečisťujúcim látkam ovzdušia sa zaraďujú tuhé znečisťujúce látky (TZL), oxidy síry vyjadrené ako oxid siričitý (SO₂), oxidy dusíka (NO_x), oxid uhoľnatý (CO), pachové látky, organické

látky (napr. NM VOC), ktoré sú v odpadových plynch v plynovej fáze vyjadrené ako celkový organický uhlík a dibenzodioxíny a dibenzofurány.

Významným znečisťovateľom je automobilová doprava. Nárast intenzity cestnej dopravy spôsobuje zvyšovanie celoplošnej zaťažnosti miestnych komunikácií a zvyšuje množstvo emisií z výfukových plynov a sekundárnu prašnosť.

Na znečisťovaní prostredia regiónu sa podieľa priemyselná činnosť, poľnohospodárstvo, doprava, ukladanie odpadov a osídlenie. Najväčším znečisťovateľom životného prostredia v bezprostrednom okolí obce je **tepelná elektráreň Vojany**. Elektráreň sa zaraďuje medzi najvýraznejších znečisťovateľov Zemplínskej zaťaženej oblasti zadefinovanej Slovenskou agentúrou životného prostredia na základe environmentálnej regionalizácie SR.

Najväčší podiel na znečistení ovzdušia v oblasti má prašnosť, oxid uhoľnatý, oxid sýratý a oxidy dusíka. V elektrárni Vojany sa z dlhodobého hľadiska darí udržiavať klesajúci trend v emisiách do ovzdušia. Úspora skleníkových plynov sa dosiahla najmä náhradou fosílnych palív drevnou štiepkou – biomasou. Za ďalšie objekty znečistenia možno považovať dopravné prostriedky využívajúce miestne komunikácie a ostatné stacionárne zdroje znečistenia ovzdušia lokalizované v Zemplínskej zaťaženej oblasti.

Na kvalitu povrchových vôd vplýva najmä priemysel a poľnohospodárska činnosť a nevyhovujúce čistenie odpadových vôd z verejných kanalizácií, resp. jej absencia. V oblasti vodného hospodárstva je negatívom veľký odber povrchovej vody na chladiace systémy. Vojany využívajú na chladenie vodu z rieky Laborec, ktorá najmä v letných mesiacoch stráca na kvalite, zvyšuje sa jej teplota a dochádza k nežiaducemu vzniku kyslíkového deficitu. Situácia sa výrazne zlepšila prechodom na cirkulačné chladenie.

Znečisťovanie pôd v skúmanom území je zapríčinené predovšetkým poľnohospodárskou činnosťou a to cez používanie hnojív a rôznych chemických prostriedkov. K znečisteniu prispieva aj elektráreň Vojany, spôsobujúca acidifikáciu pôdy. Znečistenie zaťažuje pôdny pokryv, vegetáciu a podzemné vody.

1.8.7 Odpad

Opadové hospodárstvo Slovenskej republiky je v súčasnosti ešte zabezpečované podľa zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch, o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona NR SR č. 327/1996 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov a zákona č. 529/2002 Z.z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Odpad z obcí je tvorený prevažne odpadom vyprodukovaným z domácností a ďalším odpadom podobným domovému odpadu z prevádzok v obciach. Významný podiel produkovaného odpadu predstavuje odpad z verejných priestranstiev. Koncepcia odpadového hospodárstva obcí vychádza zo všeobecných zámerov Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, ako základného dokumentu pre riadenie odpadového hospodárstva a následných koncepčných materiálov na nižších úrovniach riadenia. Z hľadiska systému zberu komunálneho odpadu je v obciach využívaný typ zberu komunálneho odpadu do individuálnych zberných nádob s následným zvozom. Periodicita zvozu TKO je každé dva týždne a ostatné podľa harmonogramu.

V obci je realizovaný systém zberu komunálneho odpadu do zberných nádob. Likvidácia odpadu v obci je zabezpečená vývozom tuhého komunálneho odpadu. Biologicky rozložiteľný odpad zhodnocujú obyvatelia individuálne kompostovaním.

Množstvo vyprodukovaného odpadu v obci sa každoročne zvyšuje a rovnako sa zvyšuje aj množstvo vyprodukovaného separovaného odpadu.

Zber a likvidáciu odpadu zabezpečuje spoločnosť KOSIT EAST, s.r.o. so sídlom v Košiciach. V obci je zavedený aj separovaný zber odpadu.

1.8.8 Ochrana životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny zaberá široký okruh otázok, ktorými sa dnes zaoberá veľa odborníkov. Cieľ ochrany prírody a krajiny spočíva v predchádzaní, obmedzovaní, resp. odstraňovaní zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú a ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, estetický vzhľad krajiny a znižujú jej ekologickú stabilitu.

Blízke chránené územia:

- *Územie svetového prírodného dedičstva UNESCO* – Karpatské bukové pralesy,
- *Územie NATURA 2000*: Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy – 1. a 2. stupeň ochrany,
- *Chránené územia národnej siete chránených území*: Chránená krajinná oblasť Vihorlat – 2. stupeň, Národná prírodná rezervácia Jovsianska hrabina – 5. stupeň.
- *Chránená vodohospodárska oblasť Vihorlat* – 2. stupeň.

1.8.9 Cestovný ruch

Hoci sa riešené územie vyznačuje vo svojom okolí množstvom prírodných krás, turistických zaujímavostí a neďaleko vzácných minerálnych liečivých vôd, ktoré vytvárajú vhodné podmienky na rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky (blízkosť Vínnej cesty, CHKO Vihorlat, jazero Morské oko, Zemplínskej Širavy, Vinianskeho jazera, Senných rybníkov, pramene v bývalých Sobraneckých kúpeľoch), cestovný ruch nepatrí v súčasnosti medzi silne rozvinuté oblasti hospodárstva mikroregiónu.

1.8.10 Hodnoty

„V obci je Rímskokatolícky kostol, postavený v rokoch 1907-1910. Uprostred obce stávala zvonica. Až v roku 1907 sa začala stavba kostola. Stalo sa tak v čase, keď satmárskym biskupom bol Tibor Boromisza a Ostrov ako filiálka Tibavy, kde bol farárom vdp. Pásztor. Michal Janák nar. 1893 spomína ako to bolo, keď aj on pracoval na stavbe kostola. Pozemok zakúpili miestny veriaci od bohatej statkárskej rodiny Čuha zo Sobraniec. Kamene na stavbu sa vozili z Choňkoviec, z Macikovej bane, piesok z Jovre na Ukrajine a vápno z Brekova. Stavbu viedol murársky majster Čičajčík z Košíc. Dobré sa pracovalo, lebo majster priviedol so sebou 21 murárov. Stavba kostola bola dojednaná na 24000 korún s tým, že veriaci odpracujú asi 500 hodín sami. Práce i peniaze na kostol určili si sami podľa toho kto mal koľko majetku.

Rím. Katolíci si to považovali za povinnosť a česť, gr. katolíci len ak chceli. Murári sa stravovali spoločne lebo mali aj kuchárky, kuchyňu a nakupovali si v Sobranciach. Keď bola stavba domurovaná po strechu, murársky majster pýtal zvýšenie. Murári odišli a až keď Ostrovčania vyplatili ešte 500 vtedajších korún, majster prišiel s onými murármi a stavbu dokončili. Zbierky na kostol sa robili tak, že sa zbieralo zrnó. Pozbierané zrnó odpredali a získané peniaze boli na platenie. Kostol sa postupne zariadil a doplnil. Hlavný oltár nanebovstúpenia Pána daroval satmársky biskup Tibor Boromisza. Podľa výpovede svedkov on kostol aj požehnal. Ale o konsekrácii niet žiadnych dôkazov. Stalo sa tak za veľkej slávnosti 5. mája 1910, za veľkého počtu kňazov a veriacich. Spovednicu, bočný oltár Panny Márie, podstavce pod sochy a lavice do kostola zhotovil stolársky majster Michal Kukemezey zo Sobraniec. Ostatné sochy a výzdobu urobili ešte za tibavského vdp. farára Pásztora. Socha sv. Terézie Ježiškovej bola zakúpená mládežou.

Organ a zvony

Zo začiatku bolo v kostole umiestnené harmónium, ktoré daroval tibavský p. kaplán. Potom zo zbierok veriacich zakúpil sa jednomanuálový, 8 registrový, pneumatický organ (Kutná Hora) 1921. Pôvodné harmónium odpredalo sa Františkovi Rovňákovi, novému kantorovi v Sobranciach. Najprv bol v kostole jeden malý zvon, zo zvonice asi 30 kg. Tento bol z roku 1910. V roku 1909 boli uliate dva zvony v Gejovci na Ukrajine zvonolejárom Egrým. Na zvony prispeli nie len rímsko-katolíci ale celá obec bez rozdielu vyznania. V roku 1917 bol rekvírovaný najväčší zvon. Keď už spomínaný Michal Janík a s ním Michal Dermek nar. 1894 odišli do Ameriky, v rokoch 1911-1921 nazbierali tam 20 000 korún pre ostrovský kostol. V tom čase kurátormi boli Pavol Viňanský, Jozef Jakub, Juraj Tomko, zvonárom bol Marinčák. Z peňazi nazbieraných v Amerike medzi krajanmi bola zhotovená drevená kazateľnica, práca stolárskeho majstra Tomkovského v Úbreži. Bočný oltár Panny Márie bol získany z milodarov ostrovských žien. Sochu sv. Vendelína dal vyrobiť Pavol Viňanský a podstavec pod sochu zas Andrej Jakub, v roku 1928. Po dostavaní kostola v Ostrove bývali tu sv. omše raz mesačne pravidelne každú štvrtú nedeľu v mesiaci. Okrem toho tu boli sv. omše každý prvý piatok, ale keď si veriaci žiadali aj inokedy, ochotne prichádzali z Tibavy p. kapláni.

Z histórie kostola v Ostrove ešte niekoľko dát

V roku 1910 padol z veže kríž. V tom istom roku bol po oprave uložený na svoje miesto. Vtedy bol kostol vybielený zvonka i zvnútra. V roku 1925 bol uliaty nový zvon pre kostol, keď po roku 1917 zostal len jeden, uliaty v roku 1909. Nový zvon vážil 250 kg, druhý 160 kg. V roku 1935 sa uskutočnilo vymaľovanie interiéru. Práce urobil akad. Maliar Jordán a Koch z Prešova za 24 000 korún. Veriaci aj tento náklad uhradili z peňazí, ktoré získali odpredajom obilia venovaného na tento cieľ. Počas prechodu frontu v roku 1944, bol kostol i veža kostola veľmi poškodené. Pri vyhodení mostu pri Ostrove zasiahli črepiny i kostol. Poškodili kazateľnicu, chór, kríž i celé oplechovanie strechy. Dodnes (1982) sú viditeľné diery od striel ako živý svedok zla. Keď v roku 1944 vo farskom kostole v Sobranciach bol zničený aj posledný zvon tak tento zvon z Ostrova bol daný do Sobraniec. V r. 1944-1972, kým sa uliali nové zvony pre Sobrance bol tento zvon jediný na zvonici. Dnes (1982) je zavesený v novom kostole v Sobranciach a slúži ako umieračik. V roku 1946 bol kostol v Ostrove opravený. Celá omietka, vonkajšia i veža, nákladom vyše 153 000 bez štátnej podpory. Už v nasledujúcom roku boli v Ostrove sv. misie na pamiatku toho je tu zachovaný misijný kríž. Nová krížová cesta zhotovená z dreva v Taliansku bola darom miestneho rodáka kňaza Jána Jakuba. Krížovú cestu posvätil 30. 9. 1961 miestny duchovný vdp. Karol Cirbus. Ale práce na výzdobe a skrášlení kostola neustali. Veriaci chceli mať vždy pekný a dôstojný chrám i jeho okolie, preto bola

v roku 1962 zhotovená okolo kostola železobetónová ohrada. Spomínané okolie sa získalo pridáním z parcely bývalej cirkevnej školy ako výmena za ornú pôdu za kostolom. Druhá maľba kostola sa robila v roku 1964. Obrazy maľoval akad. maliar Branna, ornamenty maliar Džubák. V tom istom roku bol kostol pekne z vonku i zvnútra obnovený. Bola zhotovená celá vonkajšia omietka a aj veža bola čiastočne prerobená. Tieto stavebné a tesárske práce vyhotovil Okresný stavebný podnik v Sobranciach pod vedením hlavného majstra p. Harakaľa, p. Jenčíka, a Maxima z Ostrova. Tieto práce stali viac ako 120 000. Do kostola bolo v roku 1968 zavedené kúrenie akumuláčnými pieckami. Nový oboetný stôl a sedes boli zhotovené v Okresnom priemyselnom podniku v Sobranciach. Pre ostrovský kostol bol objednaný aj vyrezávaný betlehem, ktorý v roku 1972 dodala Charita, chrámové družstvo v Červenom Kostelci za 25 000. V roku 1974 sa urobilo drevené obloženie za 15 000. V roku 1977 sa organ odborne naladil. Na začiatku 80-tých rokov boli zakúpené koberce v hodnote 25 000, na ktoré obetovali peniaze ostrovské ženy a bolo zakúpených aj niekoľko bohoslužobných rúch. Okrem týchto a mnohých ďalších väčších i menších prác bol v roku 1981 z darov zbožných ostrovských žien urobený chodník pred kostolom. Na tento cieľ prispeli aj ďalší miestni veriaci. Urobil sa aj betónový chodník vedúci do sakristie, nové dvere na sakristii ako aj na hlavnom vchode do kostola, všetko v hodnote 30 000. Farbenie kostolnej strechy v roku 1982 stalo 25 000.

Súčasnosc'

Sv. omša v Ostrove je každú nedeľu a sviatok ako aj na prvé piatky. Cez týždeň najmenej raz, zvyčajne 2-3 razy. Ročne sa rozdá 12 000 sv. prijímaní. Koncom roku každá rodina platí kostolníčke 50, organistovi 50, a na furmanky 70. Ostrovčania patria medzi najkatolíckejších veriacich v celkom okolí avšak prejavujú sa aj tu znamenia dnešnej doby. Medzi duchovným otcom Jánom Švec Bilým a cirkevnými zamestnancami je otcovsko-synovský vzťah. Organistom je František Rovňák. Kostolník: Mária Pavlová rod. Janáková, ktorá je tu známa ako "cetka". Pomáha jej manžel zvaný "cetaš", Pavol Pavlo. Pôsobia od roku 1964. Prvým kostolníkom bol Marinčák, potom Oklamčák, Čapak, Segat, Pavlo. Kurátormi sú Ján Marcin, Ján Ďurka, Michal Maxim. Ak niet kantora spev vedú ženy, hlavne však Ďurková a Hliváková. Pri prípadných oferaách nikomu sa neurčuje ale každý dáva ako a koľko chce. Chotárny sviatok v Ostrove je vždy na sv. Jána 24. júna na pamiatku veľkého krupobitia a hromobitia asi v roku 1902, ktoré bolo práve v tento deň. Preto v tento deň je prosebná sv. omša, aby Pán Boh ochraňoval túto dedinu i celý jej chotár od podobných živelných pohrôm“ (zdroj: <https://ostrov-obec.sk/podstranka?stranka=263>).

1.8.11 Slovensko-Ukrajinská hranica

Slovensko-ukrajinská hranica má dva cestné hraničné priechody – Vyšné Nemecké a Ubl'a a jeden železničný priechod – Čierna nad Tisou. Hraničný priechod Ubl'a – Malý Bereznyj je určený pre cestnú osobnú dopravu a nákladnú dopravu do 3,5t. Od obce Ostrov je vzdialený 29 km. Hraničný priechod Vyšné Nemecké je vzdialený 14km, vedú k nemu dve cesty, je určený pre diaľkovú cestnú osobnú a nákladnú dopravu.

Oba spomínané hraničné priechody patria medzi najvýznamnejšie cestné priechody dané schválenými medzinárodnými nosnými a doplnkovými koridormi TEN a medzinárodnými cestami, ktoré prechádzajú územím SR a súčasne sú určené i plánovanou sieťou diaľnic a rýchlostných ciest SR.

2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Vonkajšie prostredie z pohľadu obce je formované na troch úrovniach:

1. európska legislatíva a stratégie;
2. štátna legislatíva a opatrenia vlády SR;
3. regionálne stratégie Vyššieho územného celku.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

- Investovanie do rastu a zamestnanosti
- Európska územná spolupráca

Na európskej úrovni - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, ktorá je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom na programové obdobie 2021 – 2027. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 stanovuje stratégiu pre efektívne využívanie finančných prostriedkov z fondov EÚ v **objeme 12,6 mld. EUR** na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027. Investície budú smerované do oblastí podpory v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti a špecifického cieľa Fondu na spravodlivú transformáciu:

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

Obr. 7: Ciele Partnerskej dohody 2021 - 2027

Zdroj: https://www.eurofondy.gov.sk/wp-content/uploads/2022/07/220713_SK_Partnersk%C3%A1-dohoda-SR_21_27_do-SFC.pdf

Významným dokumentom je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja 2023 – 2027.

2.1 Väzby na strategické ciele KSK

Košický kraj je štvrtým najväčším krajom Slovenskej republiky. Rozkladá sa na ploche 6 755 km², čo predstavuje 13,8 % územia štátu. S počtom 795 565 obyvateľov (ŠÚ SR, 31. 12. 2014) je druhým najľudnatejším krajom po Prešovskom kraji. Medziročne zaznamenal mierny populačný nárast o 809 obyvateľov, čo predstavovalo +0,1 %.

Kraj hraničí na východe s Ukrajinou a na juhu s Boršodsko-Abovsko-Zemplínskou župou v Maďarsku. Administratívne zahŕňa 17 miest a 423 obcí, spolu 440 samosprávnych jednotiek, ktoré sú rozdelené do 11 okresov (Gelnica, Košice I–IV, Košice-okolie, Michalovce, Rožňava, Sobrance, Spišská Nová Ves, Trebišov). Najväčším okresom je Košice-okolie, najmenším Košice III. Najviac obcí (149) má 200–499 obyvateľov, čo poukazuje na výraznú vidiecku štruktúru regiónu. Prirodzeným správnym, hospodárskym, kultúrnym a vzdelanostným centrom kraja sú Košice, druhé najväčšie mesto Slovenska.

Košický kraj patrí medzi najvýznamnejšie hospodárske regióny Slovenska. Jeho ekonomika je založená najmä na priemysle, stavebníctve a poľnohospodárstve. Historicky významnú úlohu zohrala surovinová základňa Slovenského rudohoria, ktorá podmienila rozvoj baníctva, hutníctva farebných kovov a strojárstva. V okresoch Michalovce a Trebišov sa nachádzajú zásoby zemného plynu a gazolínu, rudné suroviny sú sústredené najmä v okresoch Spišská Nová Ves, Rožňava, Košice a Košice-okolie.

Medzi najvýznamnejšie nerudné suroviny patria ložiská magnezitu (Košice) a vysokopercenčné vápence (Košice-okolie). V okrese Michalovce sa nachádza významné ložisko kamennej soli. Geotermálny potenciál je sústredený v lokalite Ďurkov (Košice-okolie).

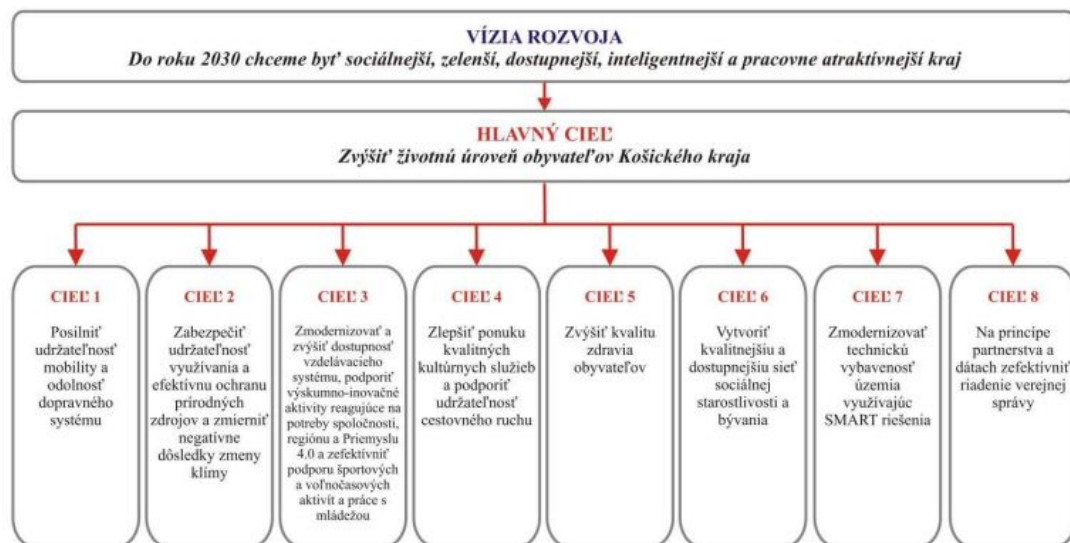
Južná časť kraja má priaznivé podmienky pre poľnohospodársku výrobu, vrátane tradičného vinohradníctva. Významné sú najmä Východoslovenská vinohradnícka oblasť (Kráľovochľmecký, Moldavský, Sobranský a Michalovský vinohradnícky rajón) a Tokajská vinohradnícka oblasť, ktorá má medzinárodný význam. Lesy pokrývajú takmer 40 % územia kraja. Najlesnatejšie sú okresy Rožňava, Košice-okolie a Gelnica, najmenej zalesnený je okres Michalovce.

Košický kraj tak predstavuje významný priemyselný a hospodársky uzol Slovenska s diverzifikovanou ekonomickou základňou a strategickou polohou na hraniciach EÚ.

Priority rozvoja a ciele PHRSR KSK na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) boli stanovené v súlade s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj (OSN 2015), ktorá je kľúčovou agendou pre zabezpečenie globálneho udržateľného rozvoja. Jej transformačný charakter je vyjadrený v 17-ich cieľoch udržateľného rozvoja. Slovensko si v roku 2018 zvolilo taký prístup k národnej implementácii Agendy 2030, ktorý 17 cieľov udržateľného rozvoja premietol na národnú úroveň prostredníctvom šiestich Národných priorít implementácie Agendy 2030, schválených vládou v roku 2018.

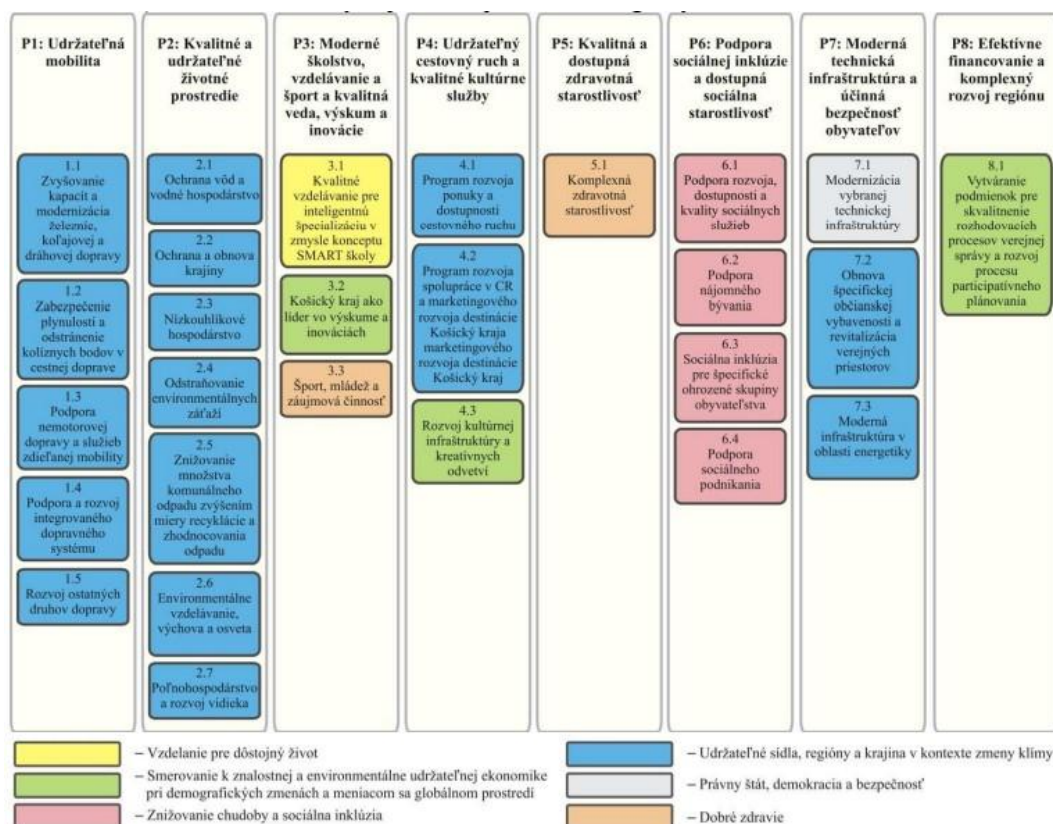

Obr. 8: Schéma prepojenia vízie, hlavného cieľa a strategických cieľov

Zdroj: https://web.vucke.sk/files/sk/uradna-tabula/rozvoj-regionu/phrsr-ksk-roky-2023-2027/phrsr_ksk_2023_2027_strategicka_cast_sea.pdf

Obr. 9: Schéma priorit a strategických investičných balíčkov PHRSR KSK 2023-2027 (s výhľadom do roku 2030) v kontexte národných priorit implementácie Agendy 2030

Zdroj: https://web.vucke.sk/files/sk/uradna-tabula/rozvoj-regionu/phrsr-ksk-roky-2023-2027/phrsr_ksk_2023_2027_strategicka_cast_sea.pdf

2.2 STEEP analýza vonkajšieho prostredia

STEER analýza zahŕňa päť základných oblastí: **sociálnu, technologickú, ekonomickú, environmentálnu a politickú**. Ide o faktory, ktoré vznikajú a prejavujú sa na národnej, európskej či globálnej úrovni, no ich dopady sú významné aj pre miestne samosprávy.

Formulár č. A 8 – Steep analýza – analýza externého prostredia

Sociálnokultúrne	Technologické	Ekonomické	Environmentálne	Politickoprávne
Starnutie populácie	Zlepšuje sa prístup k informáciám, komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia	Dopady ekonomickej krízy	Priemysel je zdrojom znečistenia životného prostredia v celosvetovom meradle	Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR
Migrácia obyvateľov Slovenska za štúdiom a prácou do zahraničia	Zvýšenie technických možností domácej zábavy	Nárast vysokoškolsky a stredoškolsky vzdelaných ľudí bez uplatnenia	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	EŠIF
Nezamestnanosť	Kontakt samosprávy s obyvateľmi prostredníctvom technológií	Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa	Zdravotné dôsledky znečistenia sa prejavujú najmä aj v prostredí regiónov znečistením vzduchu emisiami z priemyslu a dopravy, znečistením povrchových vôd a ostatných zložiek životného prostredia	Sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny: dôchodcovia, študenti, MRK
Záujem časti verejnosti o aktívne trávenie voľného času	Využívanie sociálnych sietí	Miera inflácie dosiahla zápornú hodnotu	Nárast biodiverzity	Daňová politika
Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách, deti a mládež trávia veľa voľného času na internete	Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi	Prítomnosť obyvateľov bez vzdelania		Nárast štátnej byrokracie, Vymožiteľnosť práva
Konzervatívna povaha obyvateľstva, správanie sa na základe kultúrnych, náboženských zvyklostí	Zavádzanie IKT do verejnej správy – informatizácia	Využitie fondov EÚ na spolufinancovanie projektov verejnej správy a súkromných firiem		
Prehlbujúci sa rozdiel v životnej úrovni rôznych skupín obyvateľstva		Daňové a administratívne zaťaženie		

Zdroj: vlastné spracovanie

2.3 Zhodnotenie súčasného stavu

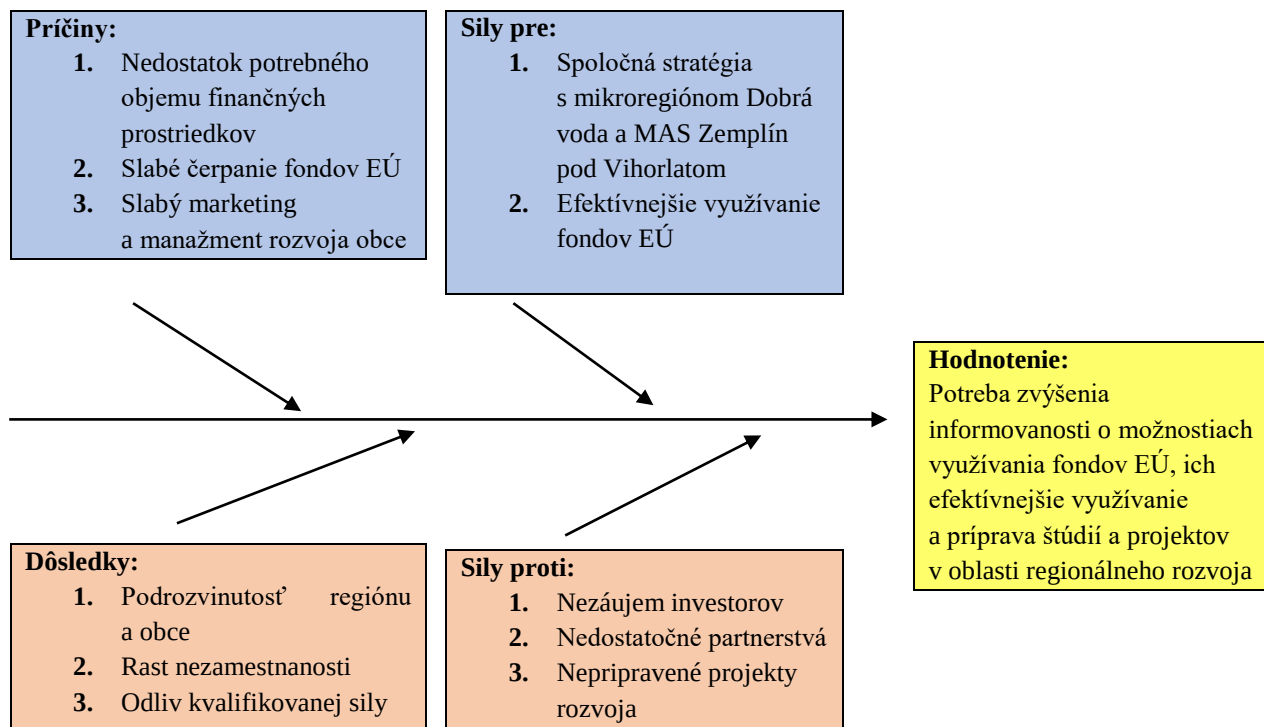
Formulár č. A 10 - SWOT analýza a príklad dôležitých otázok

Silné stránky	Slabé stránky
1. tradícia zdravej poľnohospodárskej produkcie 2. spolupráca so susednými obcami a mikroregiónom Dobrá voda 3. Členstvo v Miestnej akčnej skupine Zemplín pod Vihorlatom 4. Blízkosť okresného mesta	1. obec mimo regionálneho záujmu 2. nedostatok pracovných príležitostí 3. nedostatočná politika zamestnanosti 4. malá aktivita obyvateľov na rozvoji 5. malý záujem o väčšie podnikanie v obci 6. zaostávanie v sociálnej starostlivosti 7. neexistencia silných podnikateľov 8. nedokončená kanalizácia 9. potrebná rekonštrukcia na miestnych komunikáciách 10. nelegálna skládka
Príležitosti (šance)	Riziká (hrozby)
A. spoločné projekty s mikroregiónom Dobrá voda B. Spoločná stratégia s Miestnou akčnou skupinou Zemplín pod Vihorlatom C. využitie štrukturálnych fondov a iniciatív EÚ D. zvýšenie atraktívnosti strediskovej obce E. podpora bezpečnosti kamerovým systémom F. dobudovanie kanalizácie	A. nedostatok financií na dobudovanie kanalizácie B. rast nezamestnanosti C. nezáujem investorov D. odliv kvalifikovanej sily

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. A 12 - Analýza silových polí

Zdroj: vlastné spracovanie

STRATEGICKÁ ČASŤ

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť predstavuje základný rámec rozvoja obce, ktorý vychádza z jej vnútorných špecifik a potenciálu. Určuje hlavné ciele, priority a smerovanie rozvoja v súlade s princípmi regionálnej politiky, s dôrazom na vyvážený a udržateľný rozvoj územia.

Program rozvoja obce je kľúčovým strategickým nástrojom samosprávy, ktorý definuje smerovanie obce v strednodobom a dlhodobom horizonte. Jeho úlohou je vytvárať podmienky pre kvalitný život obyvateľov a návštevníkov obce, podporovať vznik spoločných verejných hodnôt a zabezpečiť koordinovaný rozvoj všetkých oblastí života v obci. Dokument zároveň posilňuje regionálny rozvoj tým, že stanovuje postupy podporujúce miestne iniciatívy, zvyšuje absorpčnú kapacitu územia a vytvára priestor pre prípravu a realizáciu strategicky významných projektov v spolupráci s regionálnymi a lokálnymi rozvojovými organizáciami.

Cieľom PRO je formulovať jasnú predstavu o budúcom smerovaní obce, ktorá reflektuje ekonomické, sociálne a environmentálne potreby jej obyvateľov a je v súlade so strategickými dokumentmi štátu, vyššieho územného celku a s požiadavkami na ochranu kultúrneho a historického dedičstva. Dokument rešpektuje aj princípy iniciatívy *Zdravie pre všetkých*, ktorej cieľom je vytvoriť bezpečné, atraktívne a ekologicky kvalitné prostredie.

PRO zabezpečuje kontinuitu rozvoja obce bez ohľadu na politické zmeny v jej vedení. Ide o otvorený a dynamický dokument, ktorý sa má pravidelne aktualizovať podľa potrieb obyvateľov, návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom zvyšovať kvalitu života a uspokojovať aktuálne aj budúce požiadavky komunity.

Stratégia rozvoja obce vychádza z kombinácie štrukturálneho a regionálneho prístupu. Jej strategické a špecifické ciele priamo prispievajú k napĺňaniu cieľov regionálneho rozvoja tým, že vytvárajú podmienky pre implementáciu Integrovannej územnej stratégie Košického kraja 2022 – 2030 na miestnej úrovni.

3.1 Strategický cieľ obce

Strategickým cieľom obce je systematicky zvyšovať kvalitu života jej obyvateľov tak, aby zodpovedala ich aktuálnym potrebám, očakávaniam a reálnym možnostiam obce. Obec si zároveň stanovuje ambíciu do roku 2031 posilniť svoj rozvoj a zlepšiť životné podmienky prostredníctvom skvalitnenia poskytovaných služieb, modernizácie a rozvoja infraštruktúry, a to pri dôslednom rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja.

Program je založený na vedomí jeho svojbytných hodnôt predovšetkým s ohľadom na kombináciu zostávajúceho charakteru vidieka s tradičným poľnohospodárstvom a ako súčasť Mikroregiónu Dobrá voda a Miestnej akčnej skupiny Zemplín pod Vihorlatom. Stratégia je zameraná na zdravý a komplexný vývoj obce v rámci trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti v celkovom kontexte regionálnej politiky Slovenskej republiky a Európskej únie.

Hlavným zmyslom tvorby stratégie programu je vytvoriť organizačné a ekonomické podmienky k podnieteniu podpory obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

Formulovanie stratégie obce Ostrov vychádza z analýzy jej hlavných problémov, zisťovania ich príčin a hľadania riešenia na základe analýzy potenciálnych možností pre rozvoj ako aj stanovených predpokladov a podmienok reálnosti splnenia definovaných cieľov pre riešenie problémov na dané obdobie.

Z predchádzajúceho vyplýva aj finančná podpora pre tento región. Pretože podmienkou je súlad cieľov obce s vyššími programami je v rámci definovania cieľov vykonaný ich výber a porovnávanie. Zostávajúce sú špecifickými cieľmi obce. Program rozvoja je predkladaný, ako súčasť žiadosti o podporu.

Pri spracovaní cieľov bol daný dôraz na jednoduchosť a zrozumiteľnosť s ohľadom na participáciu zástupcov občanov. Definovanie cieľov je vykonané v jasnej štruktúre so strohým textovým popisom. Je výsledkom práce a súčinnosti pracovnej skupiny zloženej zo zástupcov samosprávy, rôznych pracovných skupín a obyvateľstva.

Vízia obce Ostrov

Kvalitnejšia, atraktívnejšia a sociálnejšia obec

Cieľom stratégie je dosiahnuť komplexný rozvoj obce, pričom kľúčovou prioritou je udržateľné zvyšovanie výkonnosti hospodárstva a rast jeho konkurencieschopnosti v dlhodobom horizonte. Tento rozvoj musí prebiehať bez navyšovania výdavkov z verejných prostriedkov

Navrhovaný strategický prístup je založený na troch pilieroch:

- **Aktivizácia potenciálu:** Podpora hospodárskeho rozvoja obce a jej okolia prostredníctvom lepšieho využitia existujúceho, no zatiaľ nedostatočne aktivovaného potenciálu.
- **Rozšírenie partnerstiev:** Zvýšenie podielu a rozsahu aktivít realizovaných na princípe partnerstva, čo posilní synergie a spoločné iniciatívy.
- **Konsolidácia verejných výdavkov:** Aktívne uplatňovanie nástrojov riadenia verejných výdavkov s cieľom ich efektívneho zníženia a optimalizácie.

3.2 Stav projektovej pripravenosti obce

Tab. č.14: Stav projektovej pripravenosti obce

Číslo	Operačný program	Riadiaci orgán	SORO	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	MH SR	EFRR, ESF
2	Ľudské zdroje	MPSVR SR	MV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR	EFRR, ESF
3	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	MF SR	KF, EFRR
4	Kvalita životného prostredia	MŽP SR	MD SR, MH SR	KF, EFRR
5	Integrovaný ROP	MPRV SR	MK SR, VÚC	ESF, EFRR
6	Efektívna verejná správa	MV SR		EFRR, ESF
7	Technická pomoc	ÚV SR		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPRV SR		EPFRV
9	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK		EFRR

Zdroj: vlastné spracovanie

Obr. 10: PROGRAM SLOVENSKO 2021 – 2027 – prehľad fondov a nástrojov

Zdroj: https://drive.google.com/file/d/1p8IQdjw_jEV-cj1b_C97P6-gXMz1IK1L/view

Priority operačného programu Slovensko:

Program Slovensko prináša zjednodušenie a zefektívnenie celého eurofondového procesu.

1. Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko

- 1,9 miliardy eur
- Ide o európsky cieľ politiky **1: Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa**
- Investície sú zamerané na podporu vedy, výskumu a inovácií, digitalizáciu, posilnenie malých a stredných podnikov, rozvoj zručností a digitálnu pripojiteľnosť.
- Je pred nami obrovská šanca posunúť sa vpred. investície do vedy, výskumu a inovácií prinesú lepšie a kvalitnejšie pracovné miesta a tým aj dôstojnejší život ľudí v regiónoch.

2. Zelenšie Slovensko

- 4,2 miliardy eur
- Ide o európsky cieľ politiky **2: Zelenšia, nízkouhlíková Európa**
- Investície podporia energetickú efektívnosť, znižovanie emisií skleníkových plynov, energiu z obnoviteľných zdrojov a uskladňovanie energie reflektujúc aj globálnu situáciu a potrebu znižovania závislosti slovenskej ekonomiky na energetických zdrojoch z Ruska. Taktiež sa podporia investície na adaptáciu na zmenu klímy, prístupu k vode, na posilnenie ochrany prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, ako aj udržateľnú mestskú mobilitu.
- Podstatná časť zdrojov z nových eurofondov pôjde na ochranu prírody a životného prostredia. Na ochranu prírody a biodiverzity je vyčlenených 721 miliónov eur, najmä na podporu chránených častí prírody a krajiny (248 mil. eur) a prieskum, sanáciu a monitorovanie environmentálnych záťaží (239 mil. eur). Pre zdravší život v mestách a obciach budú dôležité investície do udržateľnej mestskej mobility (891 mil. eur), medzi nimi aj investície do ekologickej verejnej dopravy (491 mil. eur) a cyklodopravy (100 mil. eur).

3. Prepojenejšie Slovensko

- 2 miliardy eur
- Ide o európsky cieľ politiky **3: Prepojenejšia Európa**
- Podporíme rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej transeurópskej dopravnej siete, ako aj vnútroštátnu, regionálnu a miestnu mobilitu.
- Významná časť nových eurofondov je určená na riešenie problémov, ktoré boli v minulosti zanedbávané – budovanie a opravy ciest I. triedy (241 mil. eur), ciest II. a III. triedy (169 mil. eur) a rekonštrukcie miestnych komunikácií (62 mil. eur).

4. Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko

- 3,3 miliardy eur
- Ide o európsky cieľ politiky **4: Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa (3,3 mld. EUR)**

- Investíciami podporíme prístupný trh práce, kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, získanie zručností pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu na základe potrieb trhu práce, aktívne začlenenie a podporu dostupných sociálnych služieb pre znevýhodnené a najodkázanejšie skupiny obyvateľstva, vrátane marginalizovaných rómskych komunít, rodinné poradne, ako aj podporu sociálnych inovácií a potravinovú a materiálnu pomoc pre najodkázanejšie osoby.

5. Európa bližšie k občanom

- 400 miliónov eur
- Ide o európsky cieľ politiky 5: *Európa bližšie k občanom*
- Investíciami podporíme hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni integrovaným prístupom, a to aj prostredníctvom podpory kultúry a prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu, verejných športovísk a bezpečnosti v regiónoch Slovenska.

6. Fond na spravodlivú transformáciu

- ✓ Špecifickým cieľom v novom programovom období je Fond spravodlivej transformácie, ktorý pomôže riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky regiónom, ktorých sa týka prechod na uhlíkovú neutralitu. Z balíka 441 mil. eur môžu čerpať región horná Nitra, Košický a Banskobystrický kraj.

Obr. 11: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko 2021 – 2027 a Programov politiky súdržnosti

PROGRAMY POLITIKY SÚDRŽNOSTI

▶▶ PROGRAM SLOVENSKO	12 593 734 933 EUR
▶▶ PROGRAM RYBNÉ HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY	15 225 428 EUR
▶▶ PROGRAMY PRE OBLASŤ VNÚTORNÝCH ZÁLEŽITOSTÍ	103 625 941,98 EUR

PROGRAMY ÚZEMNEJ SPOLUPRÁCE:
904 756 054 EUR (nielen slovenská obálka)

Zdroj: https://drive.google.com/file/d/1p8IQdjw_jEV-cj1b_C97P6-gXMz1IK1L/view

Obr. 12: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko 2021 – 2027

PREHĽAD FINANČNÝCH ZDROJOV PROGRAMU SLOVENSKO NA OBDOBIE 2021 - 2027

Zdroj: https://drive.google.com/file/d/1p8IQdjw_jEV-cj1b_C97P6-gXMz1IK1L/view

V zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021 (všeobecné nariadenie) môžu členské štáty pripravovať programové dokumenty a riešiť ich implementáciu prostredníctvom fondov:

- ✓ Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)
- ✓ Európsky sociálny fond plus (ESF+)
- ✓ Kohézny fond (KF)
- ✓ Fond na spravodlivú transformáciu (FST)
- ✓ Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF)
- ✓ Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF)
- ✓ Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)
- ✓ Nástroj pre finančnú podporu na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI)

Program rybné hospodárstvo Slovenskej republiky

V Slovenskej republike je program Rybné hospodárstvo 2021 – 2027 zameraný na odvetvie sladkovodnej akvakultúry. Jeho hlavným cieľom je podpora konkurencieschopnej a udržateľnej akvakultúry, zabezpečenie vysokej úrovne verejného zdravia a vytváranie vyššej pridanej hodnoty produktov akvakultúry. Je tiež zameraný na zvýšenie povedomia o sektore akvakultúry a skvalitnenie zberu údajov, čo je zároveň hlavným cieľom pre oblasť akvakultúry definovanej v Európskom ekologickom dohovore a stratégii Európskej komisie „Z farmy na stôl“.

Fondy pre oblasť vnútorných záležitostí

Fondy EÚ pre vnútorné záležitosti poskytujú finančné príspevky EÚ na posilnenie priestoru slobody, bezpečnosti, práva a spravodlivosti a zabezpečenie funkčnej migračnej politiky.

➤ Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)

Prispieva k zaisteniu vysokej úrovne bezpečnosti v Únii, a to najmä prostredníctvom:

- predchádzania a boja proti terorizmu, radikalizácii, závažnej a organizovanej trestnej činnosti a počítačovej kriminalite
- pomoci obetiam trestných činov a ich ochrany
- prípravy na incidenty, riziká a krízy súvisiace s bezpečnosťou, na ochranu pred nimi a ich účinné riadenie

➤ Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF)

Prispieva k:

- efektívnemu riadeniu migrácie
- vykonávaní, posilňovaní a rozvoju spoločnej azylovej politiky
- spoločnej prístahovaleckej politike v súlade s príslušným *acquis* Únie a medzinárodnými záväzkami Únie a členských štátov

➤ Fond pre integrované riadenie hraníc

Zabezpečí silné a účinné európske integrované riadenie vonkajších hraníc a podporí spoločnú vízovú politiku, a tým:

- prispeje k vysokej úrovni vnútornej bezpečnosti
- zabezpečí voľný pohyb osôb v rámci Únie
- umožní plný súlad s príslušným *acquis* Únie
- zabezpečí plnenie medzinárodných záväzkov Únie a členských štátov

Obr. 13: Programy európskej územnej spolupráce - cezhraničné

INTERREG VI-A SLOVENSKO – ČESKO

Alokácia 37 292 281,37 EUR

Riadiaci orgán: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
Národný orgán: Ministerstvo pre miestny rozvoj ČR

Cieľom programu Interreg SK – CZ je vytvárať priaznivé podmienky pre lepšie cezhraničné väzby a zvýšiť atraktivnosť prihraničného regiónu pre jeho obyvateľov i návštevníkov.

Pre programové obdobie 2021 – 2027 boli vybrané štyri najdôležitejšie oblasti spolupráce medzi Slovenskom a Českom:

1. životné prostredie
2. kultúra a cestovný ruch
3. inštitucionálna spolupráca
4. Fond malých projektov, ktorý je zameraný na podporu partnerstiev a cezhraničných štruktúr, vrátane voľnočasových a záujmových aktivít

Na slovenskej strane program INTERREG SK – CZ zahŕňa územie Trnavského, Trenčianskeho a Žilinského samosprávneho kraja. Na českej strane patrí do programu Juhomoravský, Zlínsky a Moravsko-sliezsky kraj.

INTERREG VI-A MAĎARSKO – SLOVENSKO

Alokácia 129 000 000 EUR

Riadiaci orgán: Ministerstvo zahraničných vecí a obchodu Maďarska
Národný orgán: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Cieľom programu Interreg HU – SK je vytvárať priaznivé podmienky pre lepšie cezhraničné väzby a zvýšiť atraktivnosť prihraničného regiónu pre jeho obyvateľov i návštevníkov.

Pre programové obdobie 2021 – 2027 boli na základe potrieb regiónu vybrané tri najdôležitejšie oblasti spolupráce medzi Slovenskom a Maďarskom:

1. zelená spolupráca
2. sociálna spolupráca
3. inštitucionálna spolupráca

Na slovenskej strane program INTERREG HU – SK zahŕňa územie Bratislavského, Trnavského, Nitrianskeho, Banskobystrického a Košického samosprávneho kraja. Na maďarskej strane program pokrýva župy Budapešť, Pešť, Komárno-Ostrihom, Ráb-Mošon-Sopron, Boršod-Abov-Zemplín, Heveš, Novohrad a Sabolc-Satmár-Bereg.

INTERREG VI-A POĽSKO – SLOVENSKO

Alokácia 129 839 952 EUR

Riadiaci orgán: Ministerstvo fondov a regionálnej politiky PR
Národný orgán: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Cieľom programu Interreg PL – SK je vytvárať priaznivé podmienky pre lepšie cezhraničné väzby a zvýšiť atraktivnosť prihraničného regiónu pre jeho obyvateľov i návštevníkov.

Pre programové obdobie 2021 – 2027 boli vybrané štyri najdôležitejšie oblasti spolupráce medzi Slovenskom a Poľskom:

1. životné prostredie
2. kultúrne a prírodné dedičstvo a cestovný ruch
3. doprava a komunikácie
4. spolupráca inštitúcií a obyvateľov pohraničia

Na slovenskej strane program INTERREG PL – SK zahŕňa územie Žilinského a Prešovského samosprávneho kraja a okres Spišská Nová Ves v Košickom samosprávnom kraji. Na poľskej strane patria do programu južné okresy Sliezskeho, Malopoľského a Podkarpatského vojvodstva.

INTERREG VI-A SLOVENSKO – RAKÚSKO

Alokácia 55 500 000 EUR

Riadiaci orgán: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Pre programové obdobie 2021 – 2027 bolo vybraných sedem najdôležitejších oblastí spolupráce medzi Slovenskom a Rakúskom:

1. výskumné a inovačné kapacity
2. životné prostredie
3. vzdelávanie
4. zdravotná starostlivosť
5. kultúra a cestovný ruch
6. efektívna verejná správa
7. aktivity „ľudia ľuďom“

Na slovenskej strane program INTERREG SK – AT zahŕňa územie Bratislavského a Trnavského samosprávneho kraja. Na rakúskej strane patrí do programu mesto Viedeň a regióny Burgenland a Dolné Rakúsko.

INTERREG NEXT HU – SK – RO – UA

Alokácia 66 092 505 EUR

Riadiaci orgán: Ministerstvo zahraničných vecí a obchodu Maďarska
Národný orgán: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Cieľom programu Interreg NEXT HU – SK – RO – UA je vytvárať priaznivé podmienky pre lepšie cezhraničné väzby a zvýšiť atraktivnosť prihraničného regiónu pre jeho obyvateľov i návštevníkov.

Pre programové obdobie 2021 – 2027 boli vybrané štyri najdôležitejšie oblasti spolupráce:

1. životné prostredie
2. zdravotná starostlivosť
3. kultúra a cestovný ruch
4. efektívna verejná správa

Na slovenskej strane program Interreg NEXT HU – SK – RO – UA zahŕňa územie Košického a Prešovského samosprávneho kraja.

Zdroj: https://drive.google.com/file/d/1p8IQdjw_jEV-cj1b_C97P6-gXMz1IK1L/view

Plán obnovy a odolnosti

Plán obnovy je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID - 19. Jeho hlavným cieľom je podporiť reformy a investície, ktoré Slovensku umožnia začať opäť dobíhať životnú úroveň priemeru EÚ.

■ KVALITNÉ VZDELÁVANIE

- Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania
- Vzdelávanie pre 21. storočie
- Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl

▪ **VEDA, VÝSKUM, INOVÁCIE**

- Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja a inovácií
- Lákanie a udržanie talentov

▪ **ZELENÁ EKONOMIKA**

- Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra
- Obnova budov
- Udržateľná doprava
- Dekarbonizácia priemyslu
- Adaptácia na zmenu klímy

▪ **LEPŠIE ZDRAVIE**

- Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť
- Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie
- Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť

▪ **EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA A DIGITALIZÁCIA**

- Zlepšenie podnikateľského prostredia
- Reforma justície
- Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva
- Digitálne Slovensko
- Zdravé verejné financie

Modernizačný fond

Modernizačný fond podporuje investície zamerané na dekarbonizáciu energetiky a priemyslu, znižovanie emisií skleníkových plynov v Slovenskej republike. Jeho cieľom je tiež zabezpečenie postupného prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a dosiahnutie klimatickej neutrality najneskôr v roku 2050 v súlade s opatreniami definovanými v Nízkouhlíkovej stratégii rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050. Predpokladaný objem investícií je 2,6 miliardy EUR, čo zodpovedá približne 52 miliónom emisných kvót. Celkový objem prostriedkov Modernizačného fondu bude závisieť od vývoja ceny emisných kvót v rokoch 2021 až 2030.

3.3 Zdroje financovania plnenia PRO 2026 - 2031

Pri financovaní jednotlivých územných cieľov vychádzajúcich zo stanovených priorít sa bude zohľadňovať najmä ich význam a prínos pre hospodársky, sociálny, kultúrny a environmentálny rozvoj obce. Niektoré ciele je možné realizovať v rámci bežnej činnosti samosprávy, avšak značná časť si vyžiada vyššie finančné a personálne kapacity, vrátane využitia zdrojov zo štrukturálnych fondov a spolupráce s externými partnermi.

Finančná náročnosť implementácie stratégie je vysoká, pričom celkový objem potrebných zdrojov presahuje finančné možnosti obce. Vlastné zdroje určené na napĺňanie cieľov stratégie tvoria len minimálny podiel a obec nedisponuje dostatočnými finančnými kapacitami na zabezpečenie ani 50 % spolufinancovania projektov. Obec je preto odkázaná prispôbiť realizáciu svojich územných cieľov jednotlivým výzvam a dotáciám.

Financovanie opatrení vyplývajúcich z Programu rozvoja obce (PRO) by malo byť zabezpečené prostredníctvom viacerých zdrojov. Kľúčovú úlohu budú zohrávať prostriedky

z fondov Európskej únie, doplnené o súkromné zdroje, ktoré zahŕňajú najmä investičné a rozvojové projekty realizované súkromnými subjektmi. Tie môžu byť orientované jednak na komerčné aktivity (napr. výstavba zariadení či areálov), ako aj na verejnoprospešné iniciatívy v oblasti životného prostredia, sociálnych služieb, podpory detí a mládeže alebo iných oblastí, kde vystupujú ako žiadatelia občianske združenia, spolky či miestne iniciatívy.

Dôležitou súčasťou financovania budú aj vlastné zdroje samosprávy, ktoré však majú obmedzený rozsah, ako aj verejné zdroje poskytované prostredníctvom grantových schém jednotlivých ministerstiev.

PROGRAMOVÁ ČASŤ

4 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť predstavuje kľúčovú súčasť Programu rozvoja obce (PRO) a nadväzuje na jeho strategickú časť. Obsahuje najmä súbor konkrétnych opatrení, projektov a aktivít, prostredníctvom ktorých sa zabezpečuje napĺňanie stanovených cieľov. Zároveň poskytuje podrobnejšie rozpracovanie strategických zámerov v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politiky na úroveň realizovateľných projektov a činností.

Programová časť PRO na roky 2026 – 2031 transformuje strategické ciele do konkrétnych projektových zámerov a aktivít, ktoré sú tematicky prepojené a predstavujú ucelené skupiny činností presahujúcich rámec bežného výkonu samosprávy. Tieto aktivity smerujú k napĺňaniu hlavného strategického cieľa, ktorým je vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality života obyvateľov, posilňovanie konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti obce pri súčasnom rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Súčasťou programovej časti je aj prehľad projektov podľa jednotlivých oblastí stratégie a návrh systému ukazovateľov na monitorovanie a hodnotenie plnenia PRO. Tieto ukazovatele umožňujú sledovať efektívnosť a prínos realizovaných aktivít.

Výstupy projektov predstavujú konkrétne práce, služby a tovary, ktoré boli vytvorené alebo zabezpečené v rámci realizácie projektových aktivít, pričom sú vyjadrené z vecného aj finančného hľadiska. Výsledky projektov vyjadrujú bezprostredný efekt realizovaných aktivít na cieľové skupiny, teda priamy prínos, ktorý je k dispozícii po ukončení projektu. Dopady predstavujú dlhodobé účinky intervencií na cieľové skupiny alebo prioritné oblasti a presahujú rámec priamej kontroly realizátora projektu.

Ukazovatele výstupu sa viažu na konkrétne projekty a vyjadrujú hmatateľné výsledky realizovaných aktivít, spravidla v merateľných fyzických alebo finančných jednotkách.

Ukazovatele výsledku zachytávajú bezprostredné účinky projektov na cieľové skupiny a nadväzujú na dosiahnuté výstupy. Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobé zmeny a prínosy projektov v širšom kontexte rozvoja územia alebo cieľových skupín, vrátane ich príspevku k riešeniu identifikovaných problémov a napĺňaniu strategických cieľov.

Strategické ciele nemusia byť vždy vyjadrené výlučne ukazovateľmi dopadu, ale môžu byť vhodne formulované aj prostredníctvom ukazovateľov výsledku.

Formulár č. P 1 - Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí

Vízia: Kvalitnejšia, atraktívnejšia a sociálnejšia obec		
Hlavný cieľ: Systematicky zvyšovať kvalitu života jej obyvateľov v súlade s ich potrebami, očakávaniami a reálnymi možnosťami samosprávy. Zároveň si obec stanovuje zámer do roku 2031 podporiť svoj celkový rozvoj a životnú úroveň obyvateľov prostredníctvom skvalitňovania poskytovaných služieb a rozvoja infraštruktúry, pri dôslednom rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja.		
PRIORITA 1 INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	PRIORITA 2 SPOLOČENSKÝ ŽIVOT A ŠPORT	PRIORITA 3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Strategický cieľ 1.1. Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti	Strategický cieľ 2.1. Zvýšenie kvality spoločenského života a športu	Strategický cieľ 3.1. Skvalitnenie životného prostredia
Špecifický cieľ 1.1.1 Rekonštrukcia časti miestnej komunikácie, chodníkov a rigolov	Špecifický cieľ 2.1.1 Úprava areálu a okolia futbalového ihriska	Špecifický cieľ 3.1.1 Výsadba verejnej zelene a doplnenie mobiliáru
Špecifický cieľ 1.1.2 Kamerový systém obce	Špecifický cieľ 2.1.2 Oprava miestnosti Klubu mladých	Špecifický cieľ 3.1.2 Vybudovanie obecného kompostoviska
Špecifický cieľ 1.1.3 Rekonštrukcia interiéru Domu smútku	Špecifický cieľ 2.1.3 Výstavba multifunkčného ihriska v areáli Obecného úradu a Kultúrneho domu	Špecifický cieľ 3.1.3 Likvidácia nelegálnych skládok
Špecifický cieľ 1.1.4 Modernizácia fasády Kultúrneho domu	Špecifický cieľ 2.1.4 Vybudovanie cyklotrasy v obci spájajúcej obce Bunkovce a Sobrance - časť Komárovce	Špecifický cieľ 3.1.4 Revitalizácia okolia autobusových zastávok a verejného priestranstva
Špecifický cieľ 1.1.5 Rekonštrukcia a rozšírenie parkovacích plôch	Špecifický cieľ 2.1.5 Podpora zriadenia Zariadenia pre seniorov/Domova sociálnych služieb v intraviláne obce	Špecifický cieľ 3.1.5 Nákup kompostérov pre rodinné domy
Špecifický cieľ 1.1.6 Rekonštrukcia oplotenia areálu Obecného úradu a cintorína		
Špecifický cieľ 1.1.7 Výstavba vstupnej brány k Obecnému úradu a Kultúrnemu domu		

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1 Projektové zámery

PRIORITA 1	INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ					
Strategický cieľ 1.1	Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti					
Špecifický cieľ 1.1.1 Rekonštrukcia časti miestnej komunikácie, chodníkov a rigolov						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 1.1.1	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu rekonštrukcie existujúcich miestnych komunikácií, chodníkov a rigolov v obci.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky –CP 3. Prepojenejšia Európa		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	Prepojenejšie Slovensko	Budovanie a opravy ciest I. triedy, ciest II. a III. a rekonštrukcie miestnych komunikácií	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená dopravná a pešia infraštruktúra
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Rekonštruované miestne komunikácie	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	

PRIORITA 1	INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ					
Strategický cieľ 1.1	Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti					
Špecifický cieľ 1.1.2 Kameraný systém obce						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 1.1.2	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu rozšírenia kamerového systému v obci.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky –CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom	Rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni integrovaný m prístupom, a to aj prostredníctvom podpory bezpečnosti v regiónoch Slovenska	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená bezpečnosť
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet nových kamier	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance

PRIORITA 1	INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ					
Strategický cieľ 1.1	Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti					
Špecifický cieľ 1.1.3 Rekonštrukcia interiéru Domu smútku						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 1.1.3	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu rekonštrukcie interiéru Domu smútku v obci.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky –CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom	Rozvoj na miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce	Skvalitnená občianska vybavenosť
Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Počet modernizovaných Domov smútku	Výstupový / výsledkový	N/A	0	1	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	

PRIORITA 1	INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ					
Strategický cieľ 1.1	Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti					
Špecifický cieľ 1.1.4 Modernizácia fasády Kultúrneho domu						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 1.1.4	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu modernizácie fasády budovy Kultúrneho domu v obci.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky –CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom	Hospodársky environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu	Skvalitnená občianska vybavenosť a infraštruktúra
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Rekonštruované verejné budovy	Výstupový / výsledkový	N/A	0	1	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance

PRIORITA 1	INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ					
Strategický cieľ 1.1	Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti					
Špecifický cieľ 1.1.5 Rekonštrukcia a rozšírenie parkovacích plôch						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 1.1.5	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu rekonštrukcie a rozšírenie parkovacích plôch v obci.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky –CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom , Spoločná poľnohospodárska politika 2023-2027	Hospodársky , sociálny a environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená občianska vybavenosť a infraštruktúra
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Plocha rekonštruovaných parkovísk	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance

PRIORITA 1	INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ					
Strategický cieľ 1.1	Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti					
Špecifický cieľ 1.1.6 Rekonštrukcia oplozenia areálu Obecného úradu a cintorína						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 1.1.6	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu obnovy oplozenia areálu Obecného úradu a cintorína.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky –CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom , Spoločná poľnohospodárska politika 2023-2027	Hospodársky , sociálny a environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená občianska vybavenosť a infraštruktúra
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Vybudované/ obnovené oplozenie	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance

PRIORITA 1	INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ					
Strategický cieľ 1.1	Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti					
Špecifický cieľ 1.1.7 Výstavba vstupnej brány k Obecnému úradu a Kultúrnemu domu						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 1.1.7	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu výstavby vstupnej brány k Obecného úradu a Kultúrnemu domu.		
		Spolupracuj úci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky –CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom , Spoločná poľnohospodárska politika 2023-2027	Hospodársky , sociálny a environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená občianska vybavenosť a infraštruktúra
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Vybudované/ oplotenie	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance

PRIORITA 2	SPOLOČENSKÝ ŽIVOT A ŠPORT					
Strategický cieľ 2.1	Zvýšenie kvality spoločenského života a športu					
Špecifický cieľ 2.1.1 Úprava areálu a okolia futbalového ihriska						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 2.1.1	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu úpravy areálu a okolia futbalového ihriska.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom	Hospodársky , sociálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni, prostredníctvom podpory verejných ihrísk a športovísk	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená športová infraštruktúra a občianska vybavenosť
Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Počet upravených športových areálov	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance	

PRIORITA 2	SPOLOČENSKÝ ŽIVOT A ŠPORT					
Strategický cieľ 2.1	Zvýšenie kvality spoločenského života a športu					
Špecifický cieľ 2.1.2 Oprava miestnosti Klubu mladých						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 2.1.2	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu modernizácie miestnosti Klubu mladých v obci.		
		Spoluprac ujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpoklada ný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023- 2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom	Hospodársky , sociálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená športová infraštruktú- ra a občianska vybavenosť
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorova nie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Plocha modernizova- ných spoločenských priestorov	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023- 2027 Plán NRO Sobrance	

PRIORITA 2	SPOLOČENSKÝ ŽIVOT A ŠPORT					
Strategický cieľ 2.1	Zvýšenie kvality spoločenského života a športu					
Špecifický cieľ 2.1.3 Výstavba multifunkčného ihriska v areáli Obecného úradu a Kultúrneho domu						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 2.1.3	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu vybudovania multifunkčného ihriska v obci.		
		Spoluprac ujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpoklada ný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023- 2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom	Hospodársky , sociálny rozvoj prostredníc- tvom podpory verejných ihrísk a športovísk	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená športová infraštruktú- ra a občianska vybavenosť
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorova nie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet upravených športových areálov	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023- 2027 Plán NRO Sobrance

PRIORITA 2	SPOLOČENSKÝ ŽIVOT A ŠPORT					
Strategický cieľ 2.1	Zvýšenie kvality spoločenského života a športu					
Špecifický cieľ 2.1.4 Vybudovanie cyklotrasy v obci spájajúcej obce Bunkovce a Sobrance - časť Komárovce						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 2.1.4	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu vybudovania cyklotrasy.		
		Spoluprac ujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 5. Európa bližšie k občanom		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpoklada ný dopad na cieľových skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023- 2027 Plán NRO Sobrance	Európa bližšie k občanom	Hospodársky sociálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnená športová infraštruktú- ra a občianska vybavenosť
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorova nie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023- 2027 Plán NRO Sobrance

PRIORITA 2	SPOLOČENSKÝ ŽIVOT A ŠPORT					
Strategický cieľ 2.1	Zvýšenie kvality spoločenského života a športu					
Špecifický cieľ 2.1.5 Podpora zariadenia Zariadenia pre seniorov/Domova sociálnych služieb v intraviláne obce						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 2.1.5	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na dopyt po sociálnych službách.		
		Spoluprac ujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP4: Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpoklada ný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023- 2027 Plán NRO Sobrance	Sociálnejšie a inkluzív- nejšie Slovensko	Aktívne začlenenie a podpora dostupných sociálnych služieb pre znevýho dnené skupiny obyvateľstva	Priama nadväznosť	Občania obce, občania okresu, návštevníci, turisti	Skvalitnené a dostupné sociálne služby
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorova nie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet podporených zariadení	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023- 2027 Plán NRO Sobrance

PRIORITA 3	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE					
Strategický cieľ 3.1	Skvalitnenie životného prostredia					
Špecifický cieľ 3.1.1 Výsadba verejnej zelene a doplnenie mobiliáru						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 3.1.1	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu výsadby verejnej zelene v obci a doplnenie chýbajúceho mobiliáru.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 2: Zelenšie Slovensko		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond	Zelenšie Slovensko	Environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce	Environmentálny rozvoj
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Vysadené dreviny / doplnený mobilár	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond

PRIORITA 3	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE					
Strategický cieľ 3.1	Skvalitnenie životného prostredia					
Špecifický cieľ 3.1.2 Vybudovanie obecného kompostoviska						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 3.1.2	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu vybudovania obecného kompostoviska.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 2: Zelenšie Slovensko		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond	Zelenšie Slovensko	Environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce	Environmentálny rozvoj
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Objem kompostoviska	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond

PRIORITA 3	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE					
Strategický cieľ 3.1	Skvalitnenie životného prostredia					
Špecifický cieľ 3.1.3 Likvidácia nelegálnych skládok						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 3.1.3	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu likvidácie nelegálnych skládok v katastri obce.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 2: Zelenšie Slovensko		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond	Zelenšie Slovensko	Environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce	Environmentálny rozvoj
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet zlikvidovaných nelegálnych skládok	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond

PRIORITA 3	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE					
Strategický cieľ 3.1	Skvalitnenie životného prostredia					
Špecifický cieľ 3.1.4 Revitalizácia okolia autobusových zastávok a verejného priestranstva						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 3.1.4	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu revitalizácie okolia autobusových zastávok a verejných priestranstiev v obci.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 2: Zelenšie Slovensko		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond	Zelenšie Slovensko	Environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce	Environmentálny rozvoj
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet zlikvidovaných nelegálnych skládok	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond

PRIORITA 3	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE					
Strategický cieľ 3.1	Skvalitnenie životného prostredia					
Špecifický cieľ 3.1.5 Nákup kompostérov pre rodinné domy						
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciály, limity, problémy, impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Špecifický cieľ 3.1.5	2026 - 2031	Hlavný partner	Obec	Cieľ reaguje na potrebu nákupu kompostérov pre rodinné domy.		
		Spolupracujúci partneri	štátny a verejný sektor	Väzba na strategický európsky cieľ politiky – CP 2: Zelenšie Slovensko		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond	Zelenšie Slovensko	Environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni	Priama nadväznosť	Občania obce	Environmentálny rozvoj
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet obstaraných kompostérov	Výstupový / výsledkový	N/A	0	Podľa relevancie	PSK 2021 – 2027 SPP 2023-2027 Plán NRO Sobrance Environment. fond

REALIZAČNÁ ČASŤ

5 REALIZAČNÁ ČASŤ

Organizácia a manažment

Program rozvoja obce predstavuje kľúčový strategický dokument, ktorý systematicky zhŕňa východiská, priority a smerovanie rozvoja obce vo všetkých relevantných oblastiach. Služí ako koncepčný a plánovací nástroj pre formuláciu cieľov a prípravu projektových zámerov, zároveň tvorí významný podklad pre predkladanie žiadostí o finančnú podporu z rôznych zdrojov. Dokument je zároveň predkladaný na posudzovanie príslušným orgánom na vyšších programovacích úrovniach a napomáha koordinácii záujmov a aktivít jednotlivých aktérov pôsobiacich na území obce.

Implementácia programu je realizovaná prostredníctvom konkrétnych projektov, pričom ich výber a špecifikácia sú založené na princípe integrácie záujmov a efektívneho využívania dostupných zdrojov. Zvýšenie efektívnosti realizácie programu je podmienené rozvojom partnerstiev, a to nielen v rámci podnikateľského sektora, ale aj so subjektmi čerpajúcimi prostriedky z fondov Európskej únie a iných medzinárodných zdrojov. Medzi významných partnerov patria najmä vysoké školy, výskumné pracoviská a technologické inštitúcie, ktorých zapojenie prispieva k napĺňaniu špecifických cieľov programu.

Z uvedeného vyplýva, že realizácia programu je komplexný proces zahŕňajúci široké spektrum aktérov podieľajúcich sa na príprave a implementácii jednotlivých projektov. Efektívne riadenie tohto procesu si vyžaduje zabezpečenie adekvátnych organizačných a riadiacich mechanizmov, ktoré zahŕňajú plánovanie, koordináciu, komunikáciu, ako aj priebežné monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu programu.

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce a bude spresnená v ďalšom kroku programovacieho cyklu. Pre tento dokument programu je navrhovaný štandard stanovujúci princípy v tomto obsahu:

Zastupiteľstvo obce

Najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce:

- prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu,
- ustanovuje riadiacu skupinu/osobu, ktorú poverí riadením procesu,
- schvaľuje návrhy a projekty rozvoja,
- dojednáva partnerské vzťahy,
- hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a
- zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Schválenie, koordinácia, implementácia a monitorovanie implementácie Programu rozvoja obce na obdobie 2026 – 2032 je v kompetencii Zastupiteľstva obce a starostu obce podľa zákona č. zákona 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Riadiaca skupina

Činnosti riadiacej skupiny v obci preberá najvyšší orgán. (riadením procesu napr. konkrétneho projektu však môže poveriť aj inú osobu alebo inštitúciu). Hlavné činnosti manažmentu programu sú:

- organizačné a technické zabezpečenie programu,
- kontrola (fyzická, ekonomická, kvalitatívna),
- monitoring a evidencia (pomocou ukazovateľov),
- hodnotenie (priebežné a záverečné) a
- spracovanie správ o stave a výsledkoch.

Verejnosť

Účasť verejnosti je zvlášť dôležitá, pretože určuje výslednú legitimitu, vierohodnosť a záväznosť programu. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje dvoma spôsobmi: prostredníctvom svojich zástupcov v celom procese a účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov programu. Konkrétna podoba účasti a formy prejednávania závisí od podmienok, ktoré si obec vytvorí napr. pre tlač, rozhlas, internet, verejné prejednávanie a pod. Informovanosť a publicita je jednou z podmienok úspešnosti realizácie cieľov programu obce. Je zrejmé, že pre špecifické riešené problémy a projekty je potrebné, aby pracovná skupina spracovala aj špecifické pravidlá v súlade so stanovenými zásadami. Pritom je potrebné rešpektovať aj väzby na okolie napr. stavebný dozor, životné prostredie, hygiena, veterinárna starostlivosť, ochrana prírody a krajiny, finančné úrady, okresné, mestské a krajské úrady a pod.

Pre manažment v rámci organizačných zásad musia byť vymedzené základné činnosti jednotlivých úrovní, zodpovednosť, spôsob a forma predkladania správ, časové charakteristiky (napr. frekvencia pravidelného hodnotenia a schvaľovania zastupiteľstvom obce, predkladania správ pracovnými skupinami a pod.) Vlastný rámec manažmentu programu je vymedzený tromi hlavnými procesmi, ktorými sú: kontrola, monitoring a hodnotenie.

5.1 Kontrola, monitoring a hodnotenie plnenia PRO

Kontrola

Štandardne má byť vykonávaná: fyzická, ekonomická a kvalitatívna kontrola na mieste. Vo fáze schvaľovania je potrebné kontrolovať výsledky posúdenia prijateľnosti projektu, prípravu zmlúv, kontrolu v priebehu, ukončenia etapy alebo realizácie, pred platbami a pod.

Kontrola má byť vykonávaná aj u dodávateľa materiálu a služieb. Z kontroly je potrebné spracovať správy, ktoré sú podkladom pre platby (fondy EÚ, banky). Obsahom je, či realizácia rešpektuje stanovené parametre projektu, finančné prostriedky a či bol dosiahnutý cieľ programu.

Monitoring

Monitoring programu rozvoja obce predstavuje systematický a priebežný proces sledovania plnenia stanovených cieľov, opatrení a projektov v súlade so schváleným

strategickým dokumentom. Jeho hlavným účelom je zabezpečiť kontrolu efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti realizovaných aktivít, ako aj včas identifikovať prípadné odchýlky od plánovaných zámerov.

Súčasťou monitoringu je pravidelné vyhodnocovanie stanovených ukazovateľov výstupov, výsledkov a dopadov, ktoré umožňujú posúdiť mieru naplňovania cieľov programu. Monitoring sa realizuje prostredníctvom zberu a analýzy relevantných údajov, pričom zodpovednosť za jeho vykonávanie nesú príslušné orgány samosprávy alebo poverené organizačné zložky.

Dôležitým prvkom monitoringu je aj vypracúvanie pravidelných monitorovacích správ, ktoré poskytujú prehľad o aktuálnom stave realizácie programu, identifikujú problémy a navrhujú opatrenia na ich riešenie. Tieto správy slúžia ako podklad pre rozhodovanie orgánov obce a zároveň prispievajú k transparentnosti riadenia rozvojových aktivít.

Efektívny monitoring vytvára predpoklady pre priebežnú aktualizáciu programu rozvoja obce, čím sa zabezpečuje jeho flexibilita a schopnosť reagovať na meniace sa podmienky a potreby územia.

Hodnotenie

Je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Hodnotenie programu rozvoja obce predstavuje systematický proces posudzovania účinnosti, efektívnosti, relevantnosti a dopadov realizovaných opatrení a projektov v nadväznosti na stanovené strategické ciele. Jeho cieľom je zistiť, do akej miery sa podarilo naplniť plánované zámery a aký prínos mali realizované intervencie pre rozvoj obce a kvalitu života jej obyvateľov.

Hodnotenie vychádza z údajov získaných v procese monitoringu a opiera sa o analýzu ukazovateľov výstupov, výsledkov a dopadov. Posudzuje sa nielen miera dosiahnutia cieľov, ale aj hospodárnosť využitia finančných prostriedkov, efektívnosť realizácie jednotlivých projektov a ich udržateľnosť v dlhodobom horizonte.

Proces hodnotenia sa spravidla realizuje v pravidelných intervaloch (napr. priebežné a záverečné hodnotenie) a môže byť doplnený o tematické alebo ad hoc hodnotenia podľa aktuálnych potrieb. Do hodnotenia môžu byť zapojené aj externé subjekty s cieľom zabezpečiť objektivnosť a nezávislosť posúdenia.

Výstupom hodnotenia sú hodnotiace správy, ktoré obsahujú zistenia, závery a odporúčania pre ďalšie smerovanie rozvoja obce. Tieto výstupy slúžia ako podklad pre aktualizáciu programu rozvoja obce, úpravu stratégií a zefektívnenie implementačných mechanizmov.

Tab. č.15: Harmonogram realizácie jednotlivých opatrení

Špecifický cieľ	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1.1.1						
1.1.2						
1.1.3						
1.1.4						
1.1.5						
1.1.6						
1.1.7						
2.1.1						
2.1.2						
2.1.3						
2.1.4						
2.1.5						
3.1.1						
3.1.2						
3.1.3						
3.1.4						
3.1.5						

Zdroj: vlastné spracovanie

5.2 Vyhodnocovanie a spôsob modifikácie PRO

Vyhodnocovanie Programu rozvoja obce (PRO) predstavuje systematický proces posudzovania miery napĺňania stanovených cieľov, opatrení a aktivít, a to na základe vopred definovaných ukazovateľov výstupov, výsledkov a dopadov. Tento proces nadväzuje na priebežný monitoring a využíva získané údaje na komplexné zhodnotenie účinnosti, efektívnosti a prínosov realizovaných intervencií pre rozvoj obce.

Vyhodnocovanie sa realizuje v pravidelných časových intervaloch, spravidla formou priebežného a záverečného hodnotenia. Jeho cieľom je identifikovať mieru dosiahnutia strategických a špecifických cieľov, analyzovať prípadné odchýlky od plánovaných hodnôt a navrhnúť opatrenia na zvýšenie efektívnosti realizácie programu.

Súčasťou procesu je vypracovanie hodnotiacich správ, ktoré obsahujú prehľad dosiahnutých výsledkov, identifikované problémy, riziká a odporúčania pre ďalší postup. Tieto správy slúžia ako podklad pre rozhodovanie orgánov samosprávy a pre optimalizáciu riadenia rozvojových aktivít.

Modifikácia PRO predstavuje proces aktualizácie a úpravy jeho obsahu na základe zistení z monitoringu a hodnotenia, ako aj v reakcii na zmeny vonkajšieho prostredia, legislatívne úpravy, nové rozvojové potreby alebo dostupnosť finančných zdrojov. Úpravy sa môžu týkať najmä aktualizácie cieľov, opatrení, projektov, časového harmonogramu alebo finančného rámca programu.

Proces modifikácie PRO by mal byť realizovaný transparentne a v súčinnosti s relevantnými partnermi, pričom jeho výsledkom je aktualizovaný dokument, ktorý reflektuje aktuálne potreby obce a zabezpečuje jeho ďalšiu efektívnu implementáciu.

Hlavným hodnotiacim dokumentom PRO bude **Správa o realizácii PRO**, ktorú vypracuje obecný úrad.

Spôsob modifikovania PRO bude **predložením návrhov na modifikovanie PRO** na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať návrhy na doplnenie PRO. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrh na modifikovanie PRO. Na zasadnutia schvaľovania obecného rozpočtu predloží koordinátor **Dopadovú analýzu plnenia PRO**. Doplnenie PRO sa uskutoční formou vypracovania *Návrhu na doplnenie PRO*, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PRO bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať **mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva**.

FINANČNÁ ČASŤ

6 FINANČNÁ ČASŤ

Finančný plán Programu rozvoja obce (PRO) vychádza z aktuálnych ekonomických podmienok a realistických predpokladov získavania finančných zdrojov potrebných na implementáciu jednotlivých opatrení a projektov. Odhad finančného zabezpečenia realizácie programu je založený na kombinácii viacerých zdrojov, pričom ide o viaczdrojové financovanie s cieľom diverzifikovať riziká a zvýšiť stabilitu financovania.

Medzi vlastné zdroje obce patria najmä podielové dane z príjmov fyzických osôb zo štátneho rozpočtu, miestne dane a poplatky, príjmy z pokút a sankcií, ako aj príjmy z hospodárenia s majetkom obce (predaj, prenájom) a z účasti v obchodných spoločnostiach. V prípade potreby môže obec využiť aj návratné finančné nástroje, napríklad emisiu komunálnych dlhopisov s dlhšou dobou splatnosti, prípadne iné formy finančného inžinierstva v súlade s platnou legislatívou. Externé zdroje predstavujú predovšetkým úverové zdroje domácich a zahraničných finančných inštitúcií, ako aj nenávratné finančné príspevky z fondov Európskej únie, štátnych grantových schém a programov medzinárodnej spolupráce. Významným faktorom pri získavaní týchto zdrojov je kvalita pripravených projektov, ich súlad s prioritami operačných programov a schopnosť obce zabezpečiť spolufinancovanie. Ďalšiu skupinu tvoria iné zdroje, ktoré zahŕňajú finančné prostriedky fyzických a právnických osôb, podnikateľských subjektov, ako aj združení a partnerstiev na úrovni mikroregiónu. Tieto zdroje sú často viazané na spoluprácu verejného a súkromného sektora (PPP projekty) a na iniciatívy miestnych akčných skupín či iných foriem územnej spolupráce.

Je potrebné zdôrazniť, že objem finančných prostriedkov získaných zo štrukturálnych fondov Európskej únie je kľúčový, pričom jeho výška je vo veľkej miere determinovaná kvalitou projektovej prípravy, administratívnou kapacitou žiadateľa a schopnosťou reagovať na aktuálne výzvy. Okrem toho existuje potenciál čerpania finančných prostriedkov aj z ďalších európskych a medzinárodných fondov, iniciatív a programov, čo môže významne prispieť k posilneniu finančného rámca PRO. Finančné nároky jednotlivých opatrení a aktivít sú v tejto fáze stanovené orientačne a budú sa priebežne spresňovať v závislosti od reálneho vývoja príjmov obce, úspešnosti získavania externých zdrojov a aktuálnych rozpočtových možností. Kľúčovým faktorom úspešnej implementácie programu je schopnosť obce zabezpečiť dostatočné finančné krytie počas celého obdobia realizácie. Na základe definovaných cieľov, priorít a opatrení, ako aj auditu pripravenosti projektových zámerov zo strany samosprávy, podnikateľského sektora a neziskových organizácií, bol vypracovaný rámcový plán realizácie programu. Tento plán identifikuje potenciálne zdroje financovania jednotlivých projektov, určuje zodpovedné subjekty (žiadateľov) a stanovuje predpokladané časové harmonogramy realizácie. Súčasťou finančného riadenia PRO by malo byť aj zavedenie princípov viacročného rozpočtovania, priebežného finančného monitoringu a hodnotenia efektívnosti vynakladaných prostriedkov. Zároveň je vhodné posilniť projektové riadenie, vrátane prípravy kvalitných projektových zámerov, riadenia rizík a zabezpečenia transparentnosti pri využívaní verejných zdrojov.

7 ZÁVER

Program rozvoja obce Ostrov je vypracovaný na základe metodických a obsahových východísk viacerých strategických a plánovacích dokumentov, pričom reflektuje aj ciele a priority Mikroregiónu Dobrá voda a Miestnej akčnej skupiny Zemplín pod Vihorlatom, ktorej je obec súčasťou. Dokument je spracovaný v súlade s aktuálnym znením zákona o podpore regionálneho rozvoja a je štruktúrovaný do základných častí: analytickej, strategickej, programovej, realizačnej a finančnej.

Analytická časť poskytuje komplexné zhodnotenie súčasného stavu územia prostredníctvom vzájomne previazaných analýz, ktoré identifikujú hlavné rozvojové potenciály a bariéry. Strategická časť definuje víziu rozvoja obce a systém cieľov, vrátane strategického, všeobecných a špecifických cieľov. Programová časť nadväzuje na strategické východiská a transformuje ich do podoby konkrétnych priorít, opatrení a indikatívnych aktivít, čím predstavuje kľúčovú časť dokumentu. Následne realizačná a finančná časť upravujú podmienky implementácie programu z hľadiska inštitucionálneho, organizačného, finančného, časového a monitorovacieho zabezpečenia.

Programová časť tvorí ťažisko celého dokumentu a v prípade potreby môže byť využívaná aj ako samostatný výstup. Zároveň platí, že skutočný význam PRO nespočíva v jeho formálnom spracovaní, ale predovšetkým v jeho praktickej realizácii. Dokument predstavuje dôležitý strategický a koncepčný nástroj riadenia rozvoja obce, ktorý usmerňuje realizáciu kľúčových aktivít v súlade s definovanými cieľmi, prioritami a dostupnými finančnými zdrojmi.

V podmienkach Slovenskej republiky, kde regionálny rozvoj na úrovni vyšších územných celkov neposkytuje dostatočne silné implementačné nástroje, zohráva PRO významnú úlohu pri orientácii rozvojových aktivít na priority kraja a pri vytváraní predpokladov pre efektívne využívanie externých zdrojov, najmä fondov Európskej únie vrátane štrukturálnych a Kohézneho fondu. Program rozvoja obce Ostrov je potrebné vnímať ako otvorený a flexibilný dokument, ktorý podlieha priebežnej aktualizácii v závislosti od vývoja vonkajšieho prostredia, potrieb obce a úspešnosti realizácie jednotlivých opatrení.

Efektívnosť a prínos Programu rozvoja obce Ostrov sú podmienené najmä kvalitou jeho implementácie, schopnosťou samosprávy koordinovať jednotlivé rozvojové aktivity a zabezpečiť viaczdrojové financovanie. Kľúčovým predpokladom úspechu je aktívna spolupráca všetkých relevantných aktérov na miestnej aj regionálnej úrovni, dôsledný monitoring a hodnotenie plnenia cieľov, ako aj flexibilná reakcia na meniace sa podmienky. Len prostredníctvom systematického riadenia, priebežnej aktualizácie a efektívneho využívania dostupných zdrojov môže PRO plniť svoju funkciu ako nástroj udržateľného a vyváženého rozvoja obce a dlhodobo prispievať k zvyšovaniu kvality života jej obyvateľov.

Zoznam tabuliek:

Tab.č.1 Ex-post hodnotenie predchádzajúcich programov rozvoja obce	15
Tab. č.2: Mikroregión Dobrá voda	20
Tab. č.3 MAS – Občianske združenie Zemplín pod Vihorlatom	21
Tab. č.4: Počet obyvateľov za jednotlivé roky	22
Tab. č.5: Počet obyvateľov podľa pohlavia za jednotlivé roky	23
Tab.č. 6: Prehľad prírastku obyvateľov podľa pohlavia obce Ostrov	24
Tab.č.7: Veková štruktúra obyvateľstva obce k 31.12.2025	27
Tab.č.8: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia	28
Tab.č.9: Náboženská štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia	29
Tab. č. 10: Počet domov podľa obdobia výstavby v obci k 1.1.2021	30
Tab.č.11: Prehľad miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance	31
Tab. č.12: Klimatické ukazovatele územia obce Ostrov	39
Tab. č.13: Výmera územia, využitie pôdy.....	41
Tab. č.14: Stav projektovej pripravenosti obce	55
Tab. č.15: Harmonogram realizácie jednotlivých opatrení	87

Zoznam grafov

Graf č.1: Vývoj počtu obyvateľov od roku 2017	21
Graf č.2: Obyvateľstvo podľa pohlavia	23
Graf č.3: Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov obce Ostrov	24
Graf č.4: Krivka počtu narodených, zomrelých a prirodzeného prírastku obyvateľov	25
Graf č.5: Veková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia	27
Graf č.6: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce	28
Graf č.7: Náboženská štruktúra obyvateľstva	29
Graf č.8: Štruktúra domov podľa obdobia výstavby v obci k 1. 1. 2021	30
Graf č.9: Krivka miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance	31

Zoznam formulárov

Formulár č. Ú 1 – Zámer spracovania PRO	14
Formulár č. Ú 2 – Harmonogram spracovania PRO	14
Formulár č. Ú 8 – Štruktúra dokumentu	16
Formulár č. A 8 – Steep analýza – analýza externého prostredia	49
Formulár č. A 10 - SWOT analýza a príklad dôležitých otázok	50
Formulár č. A 12 - Analýza silových polí	51
Formulár č. P 1 - Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí	65

Zoznam obrázkov

Obr. 1: Mapa obce	17
Obr. 2: Erb a vlajka obce Ostrov	19
Obr. 3: Kostol Nanebovstúpenia Pána	34
Obr.č.4: Cestná sieť okresu Sobrance	35
Obr.č.5: Kvartérny pokryv územia obce Ostrov	38
Obr.č.6: Inžiniersko-geologická rajonizácia obce Ostrov	38
Obr.7: Ciele Partnerskej dohody 2021 – 2027	46
Obr. 8: Schéma prepojenia vízie, hlavného cieľa a strategických cieľov	48
Obr. 9: Schéma priorít a strategických investičných balíčkov PHRSR KSK 2023-2027 (s výhľadom do roku 2030) v kontexte národných priorít implementácie Agendy 2030	48
Obr. 10: PROGRAM SLOVENSKO 2021 – 2027 – prehľad fondov a nástrojov	55
Obr. 11: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko 2021 – 2027 a Programov politiky súdržnosti	57
Obr. 12: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko 2021 – 2027	58
Obr. 13: Programy európskej územnej spolupráce – cezhraničné	60